

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**“Έλμερ ο Παρδαλός Ελέφαντας: Δραστηριότητες
Δημιουργικής Γραφής για το Νηπιαγωγείο”**

**“Elmer the Brindled Elephant: Creative Writing
Activities for Kindergarten”**

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Μαρία Αλμανίδου

ΑΕΜ: 3685

ΕΠΟΠΤΗΣ: Άννα Π. Βακάλη, Μέλος Ε.ΔΙ.Π. Δημιουργικής
Γραφής, Π.Δ.Μ.

Β' ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΤΗΣ: Τριαντάφυλλος Η. Κωτόπουλος,
Καθηγητής

ΦΛΩΡΙΝΑ, ΜΑΙΟΣ 2022

Πίνακας περιεχομένων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
ABSTRACT	ΣΦΑΛΜΑ! ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ ΣΕΛΙΔΟΔΕΙΚΤΗΣ.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
1. Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	6
1.1 Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	8
1.2 Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	9
2. ΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ ΣΕ ΑΥΤΑ	11
2.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ 2002	11
2.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ 2011	12
2.3 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ 2014	12
2.4 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ 2021	12
3. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	14
4. Η ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	14
4.1 ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ “ΕΛΜΕΡ Ο ΠΑΡΔΑΛΟΣ ΕΛΕΦΑΝΤΑΣ”	16
5. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	18
5.1 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	19
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	61
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	62

ΛΙΣΤΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

1. Εικόνα 1: Εξώφυλλο παραμυθιού “Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας”..... 17
2. Εικόνα 2: Φύλλο εργασίας: “Βλέπω”.....49
3. Εικόνα 3: Φύλλο εργασίας: “Σκέφτομαι”.....49
4. Εικόνα 4: Φύλλο εργασίας: “Αναρωτιέμαι”.....50

ΛΙΣΤΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

1. Πίνακας 1: Φύλλο εργασίας Α’36
2. Πίνακας 2: Φύλλο εργασίας Β’41

Περίληψη

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία, παρουσιάζονται δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής με βάση το παιδικό βιβλίο “Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας”. Αρχικά, αναφέρεται η εμπλοκή της Δημιουργικής Γραφής στην εκπαίδευση και πως αυτή έχει εισαχθεί στην ελληνική πραγματικότητα. Έπειτα, μελετώντας τα Προγράμματα Σπουδών των τελευταίων είκοσι χρόνων, διαπιστώνεται ότι η Δημιουργική Γραφή έχει αξιοποιηθεί για τη διαμόρφωση τους, είτε επίσημα, είτε ανεπίσημα. Προσεγγίζεται επίσης, η συμβολή της Λογοτεχνίας στο νηπιαγωγείο και πως αυτή σχετίζεται με τη Δημιουργική Γραφή. Εν συνεχεία τίθεται το ζήτημα της διαφορετικότητας και πως αυτό μπορεί να προσεγγιστεί με κατάλληλο τρόπο στον χώρο της προσχολικής εκπαίδευσης. Ταυτόχρονα, τονίζεται η ανάγκη που υπάρχει στη σύγχρονη κοινωνία για κατανόηση και απαλοιφή κάθε ξενοφοβικής και ρατσιστικής συμπεριφοράς. Για να επιτευχθεί αυτό κρίνεται απαραίτητο να υπάρξει ανάλογη παρέμβαση από τη νηπιακή ηλικία με τρόπο κατάλληλο και εύκολα κατανοητό από τα παιδιά. Ένας σύγχρονος και ενδεδειγμένος τρόπος είναι οι δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής, οι οποίες εμπλέκουν τις τέχνες, την κίνηση, συμπεριλαμβάνουν τα ενδιαφέροντα και λαμβάνουν υπόψιν τις ιδιαίτερες ανάγκες των παιδιών.

Λέξεις κλειδιά: Δημιουργική Γραφή, Νηπιαγωγείο, διαφορετικότητα, δραστηριότητες

Abstract

In this essay, there are introduced Creative Writing Activities, based on the children’s book “Elmer the patchwork elephant”. Initially, the involvement of Creative Writing in education and how it has been introduced in Greek reality, is mentioned. Then, after studying the Curricula of the last 20 years, it is established that Creative Writing has been used for their formation, either formally or informally. The contribution of Literature in kindergarten and how it relates to Creative Writing is also reported. The matter of diversity and how it can be appropriately approached in preschool education is then touched upon. Concurrently, the need of modern society for empathy and the elimination of xenophobic and supremacist behavior is emphasized. To achieve this, it is crucial to introduce suitable interventions from a young age, in a way that is appropriate and easily understood by children. A modern and advisable way is Creative Writing activities, which involve the arts and motion, include their interest and take into consideration their special needs.

Keys words: Creative Writing, Kindergarten, diversity, activities

Εισαγωγή

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται όλο και περισσότερο η άνθηση της Δημιουργικής Γραφής τόσο στην Ελλάδα, όσο και στον υπόλοιπο κόσμο. Η στροφή αυτή σε πιο δημιουργικές πρακτικές προκύπτει τόσο από την ανάγκη του εκπαιδευτικού συστήματος να εκσυγχρονιστεί, ώστε να συμβαδίζει με τις επίκαιρες απαιτήσεις. Επιπλέον, έχει αποδειχθεί πως η προσέγγιση των σχολικών μαθημάτων μέσω της Δημιουργικής Γραφής επιφέρει τα θεμιτά αποτελέσματα, τα οποία έχουν διάρκεια στον χρόνο, σε αντίθεση με τις κλασικές πρακτικές. Πιο συγκεκριμένα, η λογοτεχνία είναι άρρηκτα συνυφασμένη με τη Δημιουργική Γραφή. Παρατηρείται πως όσο περισσότερο εμπλέκονται τα δύο αντικείμενα στο σχολείο, οι μαθητές κατανοούν σε μεγαλύτερο βαθμό τα κείμενα και μάλιστα είναι σε θέση να παράγουν τα δικά τους.

Όσον αφορά τα εκπαιδευτικά συστήματα ανά τον κόσμο φαίνεται πως η Δημιουργική Γραφή έχει εισαχθεί τα τελευταία μόλις χρόνια. Παρόλο που ως αντικείμενο υπάρχει για δεκαετίες και τα ωφέλιμα αποτελέσματά της είναι γνωστά στον ακαδημαϊκό κόσμο, στα σχολεία και μάλιστα στον ελλαδικό χώρο καθυστέρησε πολύ να εφαρμοστεί. Στη χώρα πρωτοεμφανίστηκε για πρώτη φορά την περασμένη μόλις δεκαετία (2011) στο γενικό λύκειο στις προαγωγικές εξετάσεις, παρόλο που δεν υπήρξε κατάλληλη ενημέρωση και προετοιμασία. Στην προσχολική εκπαίδευση συναντάται επίσημα για πρώτη φορά το 2021 στο νέο πιλοτικό Πρόγραμμα Σπουδών, παρόλο που δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής προτείνονται (ανεπίσημα) και στα παλαιότερα.

Η Δημιουργική Γραφή είναι αδιαμφισβήτητα ένας δόκιμος τρόπος να θιχτούν ευαίσθητα κοινωνικά ζητήματα στο νηπιαγωγείο, καθώς τα προσεγγίζει μέσα από το παιχνίδι και τη βιωματική μάθηση. Η διαφορετικότητα σαφώς είναι ένα από τα θέματα αυτά, έχει πολλές προεκτάσεις και ένας από τους πιο κατάλληλους τρόπους για να έχει μόνιμα και θετικά αποτελέσματα είναι οι δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής. Ένα από τα βασικότερα ζητήματα που το εκπαιδευτικό σύστημα επιδιώκει να αντιμετωπίσει είναι ο ρατσισμός και οι προκαταλήψεις. Για να επιτευχθεί φυσικά αυτό απαραίτητη είναι η παρέμβαση από το νηπιαγωγείο, με παιχνίδια και δραστηριότητες που καλλιεργούν την κριτική σκέψη των παιδιών, τη δημιουργικότητά τους και εμπλέκουν τα βιώματά τους.

Το παραμύθι “Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας” αποτελεί ένα εξαιρετικό εργαλείο για να εισαχθεί το θέμα της διαφορετικότητας στο νηπιαγωγείο. Παρόλο που θίγεται ένα τόσο ιδιαίτερο ζήτημα, ο συγγραφέας το προσεγγίζει από μία απρόσμενη σκοπιά, με

αποτέλεσμα να προκύπτουν ζητήματα που σχετίζονται με την αποδοχή του εαυτού, την αυτοπεποίθηση και την καλλιέργεια του αισθήματος του “ανήκειν”. Στις δραστηριότητες που μπορούν να δημιουργηθούν με βάση τη συγκεκριμένη ιστορία, προσφέρεται η δυνατότητα να υλοποιηθούν πληθώρα στόχων του Αναλυτικού Προγράμματος, από διάφορες μαθησιακές περιοχές. Στις συγκεκριμένες δραστηριότητες τα παιδιά μπορούν να εμπλέξουν τις εμπειρίες τους, να εκφραστούν συναισθηματικά, να δημιουργήσουν δεσμούς μεταξύ τους και να αναπτύξουν δεξιότητες.

1. Η Δημιουργική Γραφή στην Εκπαίδευση

Ως Δημιουργική Γραφή δεν μπορεί να οριστεί κάτι πολύ συγκεκριμένο, εφόσον σχετίζεται άρρηκτα με την δημιουργικότητα, η οποία αποτελεί γενική έννοια. Είναι επιπλέον, συνυφασμένη με τη λογοτεχνία και την παραγωγή γραπτών (λογοτεχνικών) κειμένων. Ένας συγγραφέας, λοιπόν, καλείται να δημιουργήσει κείμενα τα οποία χαρακτηρίζονται από φαντασία και πρωτοτυπία, δεν ακολουθεί κοινωνικές νόρμες και τύπους. (Μπράτισης, Μουταφίδου, 2013) Αδιαμφισβήτητα, προσεγγίζει τη μάθηση με βιωματικό τρόπο εμπλέκοντας τις εμπειρίες των ατόμων με παιγνιώδη τρόπο, ενώ ταυτόχρονα απομακρύνεται από την τυπική γραφή που έχει ακαδημαϊκό ή δημοσιογραφικό χαρακτήρα. (Θεοδωρόπουλος, 2019)

Η Δημιουργική Γραφή είναι ένα αντικείμενο το οποίο μπορεί να διδαχθεί σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, με ποικίλους τρόπους, προσφέροντας πληθώρα εφοδίων σε μαθητές και εκπαιδευτικούς. (Βακάλη et al., 2013) Ένα από τα βασικά ζητούμενα της Δημιουργικής Γραφής είναι η ανάδειξη της δημιουργικότητας του εκάστοτε ατόμου, μέσω της ανάπτυξης των σκέψεων του, μη επηρεασμένο από συμβατικές αντιλήψεις. (Βακάλη et al., 2013) Τα οφέλη της Δημιουργικής Γραφής στην ανάπτυξη ενός παιδιού αναμφίβολα σχετίζονται τόσο με την ψυχική του ανάπτυξη, όσο και με την εξέλιξη των επικοινωνιακών του δεξιοτήτων. Επιπλέον, οι δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής αφενός προσφέρουν ποιοτική διασκέδαση στα παιδιά και αφετέρου δίνουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν τη φαντασία τους και να εκφραστούν ελεύθερα. Από την άλλη βέβαια έχουν και γνωστικά οφέλη, καθώς τα παιδιά ανακαλύπτουν τους σκοπούς της γραφής, τα κειμενικά είδη, μαθαίνουν γραφή και ανάγνωση και φυσικά μαθαίνουν πως να αποτυπώνουν τις σκέψεις τους σε ένα κείμενο με συνοχή. (Μπράτισης, Μουταφίδου, 2013)

Όσον αφορά βέβαια την πλειονότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων ανά τον κόσμο, οι επιδιώξεις της Δημιουργικής Γραφής δεν εκπληρώνονται ούτε στο ελάχιστο. Το σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα παρατηρείται να είναι ιδιαίτερα αυστηρό, με το Αναλυτικό πρόγραμμα, το οποίο δημιουργείται με βάση παγιωμένες αντιλήψεις, να επιδιώκεται να ακολουθείται κατά γράμμα, κυρίως στις μεγαλύτερες βαθμίδες εκπαίδευσης. Τα αναλυτικά προγράμματα, ενώ θέτουν ως στόχο την αυτόνομη και κριτική ανάγνωση, αποτυγχάνουν κατά κόρον. Αυτό φαίνεται να συμβαίνει εξαιτίας των συνεχών μεταβολών που τα χαρακτηρίζουν, ενώ παράλληλα δεν συμβάλλουν θετικά στην διαδικασία της λογοτεχνικής ανάγνωσης και γραφής. Ο καταναγκασμός, λοιπόν, που χαρακτηρίζει το σχολείο περιορίζει σε μεγάλο βαθμό τη δημιουργικότητα και σαφώς δεν χτίζει εύφορο έδαφος για διδασκαλία Δημιουργικής Γραφής. Οι δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής από την άλλη βέβαια, συμβαδίζουν με τις σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους, καθώς χαρακτηρίζονται από ευελιξία, διαθεματικότητα, ενισχύουν την κριτική σκέψη, αποκλείουν τον φόβο του λάθους και παρακινούν τα παιδιά να καινοτομούν. (Βακάλη et al., 2013)

Σύμφωνα με τη φιλοσοφία της Δημιουργικής Γραφής και τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζεται στα Εργαστήρια Δημιουργικής Γραφής το παιχνίδι είναι ένα ιδιαίτερα σημαντικό εργαλείο, κυρίως για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Αδιαμφισβήτητο το παιχνίδι, μέσω της ανεμελιάς και της φαντασίας, βοηθά στην αποφυγή και εξάλειψη της βιαιότητας και της τυποποιημένης καθημερινότητας. Επομένως, παρατηρείται πως είναι ένα από τα μέσα τα οποία συμβάλλουν στην εξέλιξη της κουλτούρας και της πολιτιστικής κληρονομιάς, εφόσον από μικρή ηλικία, δίνεται η δυνατότητα στα παιδιά να καλλιεργήσουν τη δημιουργικότητα και τη φαντασία τους με κάθε πιθανό τρόπο. (Βακάλη et al., 2013)

Είναι μια κοινή αντίληψη ότι η Δημιουργική Γραφή σχετίζεται με την παραγωγή κειμένων και την καλλιέργεια της δημιουργικότητας των ατόμων. Φυσικά, στα παραπάνω είναι απαραίτητο να σημειωθεί πως ένας από τους βασικούς σκοπούς είναι η ανάπτυξη της ικανότητας της κατανόησης των κειμένων και η σύνδεση του/της αναγνώστη με το κείμενο. Έχοντας διαβάσει και αντιληφθεί κάτι ουσιαστικά, υπάρχει η δυνατότητα έκφρασης των συναισθημάτων και απόψεων, προκύπτουν προβληματισμοί, ενώ ο/η αναγνώστης δύναται να συζητήσει για ζητήματα που προκύπτουν στο κείμενο αναπτύσσοντας επιχειρήματα. (Ιωσηφίδου, 2016)

1.1 Η Δημιουργική Γραφή στην Ελλάδα

Η Δημιουργική Γραφή στον ελληνικό εκπαιδευτικό χώρο εμφανίστηκε τα τελευταία χρόνια και μάλιστα σε πολύ περιορισμένο βαθμό. Συναντάται, λοιπόν, σε καλλιτεχνικά σχολεία, σε μαθήματα πανεπιστημίων, επιμορφώσεις εκπαιδευτικών και σε προγράμματα που αφορούν την εκπαίδευση ενηλίκων (Βακάλη et al., 2013). Τα Αναλυτικά Προγράμματα, επιχείρησαν να εντάξουν τη Λογοτεχνία από μία διαφορετική προσέγγιση και να αναπτύξουν τη δημιουργικότητα των μαθητών από το 1998 ακόμα. Το 2000 στα συγγράμματα με τις οδηγίες των εκπαιδευτικών δεν υπήρχε καθοδήγηση, όσον αφορά τη Δημιουργική Γραφή, παρόλο που συμπεριλαμβανόταν στο Πρόγραμμα Σπουδών της ίδιας χρονιάς. Παράλληλα, στα σχολικά βιβλία οι εργασίες Δημιουργικής Γραφής ήταν ελάχιστες, δεν χαρακτηρίζονταν από υποχρεωτικότητα, ούτε βέβαια πραγματοποιούνταν από τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι άλλωστε δεν είχαν την απαραίτητη σχετική ενημέρωση.

Όσον αφορά τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, εκεί συναντάται μια πιο οργανωμένη προσπάθεια, για την προαγωγή της δημιουργικότητας και την πιο ενισχυμένη εμπλοκή της λογοτεχνίας. Στο Λύκειο μάλιστα το 2011, εμφανίζεται για πρώτη φορά και επίσημα η Δημιουργική Γραφή στο Αναλυτικό Πρόγραμμα. Οι δραστηριότητες που εφαρμόστηκαν πειραματικά σε ορισμένα σχολεία, αφορούσαν στην κατανόηση και παραγωγή γραπτών κειμένων. Στόχος επίσης του Προγράμματος ήταν να αναπτύξουν οι μαθητές τόσο την κριτική τους σκέψη, όσο και την δημιουργικότητα τους, έτσι ώστε να είναι σε θέση να αποτελούν χρήσιμες μονάδες του κοινωνικού συνόλου, οι οποίες παράγουν και προάγουν πολιτισμό. (Βακάλη et al., 2013) Το σχολικό έτος 2016/17, η Δημιουργική Γραφή εμφανίζεται ως δραστηριότητα παραγωγής κειμένου σε εξετάσεις του γυμνασίου, παρόλα αυτά φαίνεται η ανεπαρκής επιμόρφωση των μαθητών πάνω στο θέμα. Εκ τότε έχει εισαχθεί και σε όλες τις τάξεις του Γενικού λυκείου, με δραστηριότητες στις οποίες οι μαθητές/τριες καλούνται να ερμηνεύσουν και να παράγουν κείμενα. Στα ΕΠΑΛ εισάγεται για πρώτη φορά το 2018 στις εξετάσεις για το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας, όπου η προσέγγιση της Δημιουργικής Γραφής φαίνεται να είναι πιο κοντά στις αρχές της. (Θεοδωρόπουλος, 2019)

Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση η Δημιουργική Γραφή ξεκίνησε να προσφέρεται ως μάθημα σε προπτυχιακό επίπεδο κατά τη δεκαετία του 1990. Όσον αφορά βέβαια μεταπτυχιακό επίπεδο σπουδών, το 2008 ξεκίνησε να λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Δημιουργικής Γραφής. Το συγκεκριμένο Πρόγραμμα μάλιστα, οργάνωσε επιμορφώσεις εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στη Δημιουργική Γραφή από το 2010. (Βακάλη et al., 2013)

1.2 Η Δημιουργική Γραφή στην Προσχολική Εκπαίδευση

Η Δημιουργική Γραφή στο Νηπιαγωγείο, εμφανίστηκε για πρώτη φορά επίσημα στο Αναλυτικό Πρόγραμμα του 2021 και είναι δυνατόν να καλλιεργηθεί με πληθώρα τρόπων σε διάφορα σημεία της αίθουσας. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εξοπλίσουν τον χώρο με γλωσσικά ερεθίσματα και διαφορετικά κειμενικά είδη, όπως για παράδειγμα εικονογραφημένα παραμύθια, εφημερίδες, λογαριασμούς, προγράμματα θεάτρων κ.α. (Βακάλη et al., 2013) Παρόλη βέβαια, την στροφή προς την πιο δημιουργική αντιμετώπιση των μαθησιακών περιοχών τα τελευταία χρόνια, τα Αναλυτικά Προγράμματα δεν αντιμετωπίζουν τη Δημιουργική Γραφή και τη λογοτεχνία ως τέχνη, αλλά ως “μάθημα”.

Λόγω της εργαστηριακής φύσης της Δημιουργικής Γραφής, δίνεται η δυνατότητα για εργασία σε μικρές ομάδες σε γωνιές όπως αυτή της βιβλιοθήκης ή της γραφής. Επιπλέον, στο νηπιαγωγείο καλλιεργείται ιδιαίτερα ο προφορικός λόγος. Οι εκπαιδευτικοί οργανώνουν δραστηριότητες κατά τις οποίες τα παιδιά καλούνται να πλάσουν ιστορίες και να τις αφηγηθούν στην υπόλοιπη ομάδα. Το λεξιλόγιο των παιδιών σταδιακά εμπλουτίζεται, ενώ παράλληλα ο λόγος γίνεται πιο σύνθετος. Τα νήπια αρχίζουν να αντιλαμβάνονται έννοιες όπως ο τόπος, ο χρόνος και η πλοκή. Επίσης αρχίζουν να εμπλέκουν παρελθοντικούς χρόνους στην αφήγησή τους, γεγονός το οποίο αποδεικνύει πως αντιλαμβάνονται την χρονική σειρά των γεγονότων. (Βακάλη et al., 2013)

Μέσω των αφηγήσεων των ιστοριών των παιδιών οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιτύχουν πληθώρα στόχων που αφορούν τόσο το γνωστικό πεδίο της Γλώσσας όσο και την μαθησιακή περιοχή “Προσωπική και Κοινωνική Ανάπτυξη”. Παράλληλα παρατηρείται πως πολλοί από τους στόχους που τίθενται στα εκάστοτε Αναλυτικά Προγράμματα για τη Γλώσσα, μπορούν να επιτευχθούν μέσω δραστηριοτήτων Δημιουργικής Γραφής. (Παπαδωροθέου, 2017) Τα νήπια ανταλλάζουν εμπειρίες, εντοπίζουν κοινά βιώματα, ασκούν κριτική και μαθαίνουν να τη δέχονται, μοιράζονται νέες γνώσεις με τους τους συμμαθητές τους και φυσικά μαθαίνουν να σέβονται τους συνομιλητές τους. Αξίζει επίσης να σημειωθεί, ότι τα νήπια εκείνα που είναι εκτεθειμένα σε πλούσια γλωσσικά ερεθίσματα και εξασκούνται συστηματικά στην αφήγηση ιστοριών, έχουν γνωστικό προβάδισμα σε σχέση με άλλα παιδιά της ηλικίας τους. Παράλληλα η έκθεση αυτή συνδέεται και με την μετέπειτα μαθησιακή τους πορεία. (Βακάλη et al., 2013) Χωρίς αμφιβολία, η Δημιουργική Γραφή προσφέρει την ευκαιρία στα παιδιά να πειραματιστούν χωρίς τον φόβο του λάθους, οι παιδαγωγοί χρησιμοποιούν τις

αστοχίες με σκοπό να εμπλουτίσουν και να βελτιώσουν τελικά το αποτέλεσμα, ενώ ταυτόχρονα χρησιμοποιούν θετικούς τρόπους αξιολόγησης. Επιπλέον, τα λογοτεχνικά κείμενα αποκτούν άλλη διάσταση καθώς χαίρουν διαφορετικής επεξεργασίας από τα παιδιά. (Παπαδωροθέου, 2017)

Επιπλέον, η Δημιουργική Γραφή συμβαδίζει και με όλες τις σύγχρονες παιδαγωγικές θεωρίες. Στις δραστηριότητες χρησιμοποιούνται ως επί το πλείστον ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, ενώ τα παιδιά συσχετίζουν τις εμπειρίες τους και τις πρότερες γνώσεις τους. Παράλληλα, ενισχύεται η ομαδοσυνεργατική μάθηση, ενώ παράλληλα ο/η εκπαιδευτικός λειτουργεί ως “σκαλωσιά” ώστε πάνω του να δομήσει το παιδί νέες γνώσεις.

Όσον αφορά την εκπαίδευση και ιδιαίτερα την προσχολική εκπαίδευση, η ανάγνωση λογοτεχνικών βιβλίων εντός της τάξης είναι ένα εξαιρετικά συχνό φαινόμενο. Τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με διάφορα κειμενικά είδη, πληθώρα χαρακτήρων και ιστοριών. Μέσω αυτών των ερεθισμάτων τα παιδιά αποκτούν δεξιότητες και ενισχύουν τη δημιουργικότητά τους, ώστε να συντάξουν πρωτότυπα κείμενα και να εκφραστούν ελεύθερα.

Παρατηρείται πως τα νήπια εάν τους ζητηθεί απλώς να αφηγηθούν μια ιστορία, συνήθως δεν ανταποκρίνονται, παρόλο που συχνά λένε ιστορίες καθώς παίζουν. Το φαινόμενο αυτό συμβαίνει διότι τα παιδιά έχουν την τάση να λένε ιστορίες όταν εκείνα το επιθυμούν, εφόσον αυτές συνδέονται άμεσα με τα βιώματα, τα ενδιαφέροντα και τα συναισθήματά τους. Τα παιδιά δεν ταυτίζονται ωστόσο μόνο με τις δικές τους ιστορίες, αλλά και με αυτές των λογοτεχνικών βιβλίων, για αυτό τους είναι άλλωστε και τόσο αγαπητά. Είναι ένα εξαιρετικό μέσο να εισαχθούν σε παιδιά δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής. Από τα παραμύθια αντλούν στοιχεία για τους ήρωες και την πλοκή, παρατηρούν μοτίβα και κατανοούν τον τρόπο που οι ιστορίες εξελίσσονται (αρχή-ηρεμία, ανοδική πορεία της δράσης, κορύφωση καθοδική πορεία της δράσης, λύση).

Τα παιδιά βρίσκουν τόσο ενδιαφέρον στα παραμύθια καθώς τους δίνεται η ευκαιρία να τους δώσουν κάθε φορά μια δική τους, διαφορετική ερμηνεία. Φυσικά οι εκπαιδευτικοί αποφεύγουν να εξηγούν πια τις ιστορίες αντικειμενικά ή μέσω της δικής τους σκοπιάς και φυσικά αποφεύγουν να αντιμετωπίζουν τη λογοτεχνία σαν μάθημα. Αντίθετα, χρησιμοποιώντας μάλιστα και δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής, αφήνουν χώρο στα παιδιά να κατανοήσουν τις ιστορίες, τα ταυτιστούν συναισθηματικά και έπειτα να εκφράσουν την άποψη και τις ενστάσεις τους για την πλοκή.

(Ζιώγα,

2017)

2. Τα Αναλυτικά Προγράμματα και η εμπλοκή της Δημιουργικής Γραφής σε αυτά

Βασικός στόχος των Αναλυτικών Προγραμμάτων για το Νηπιαγωγείο των τελευταίων είκοσι χρόνων είναι η καλλιέργεια του προφορικού λόγου. Τα νήπια καλούνται να κάνουν διάλογο, να παραθέτουν τις σκέψεις τους, να επιχειρηματολογούν και να εξηγούν την γνώμη τους. Μέσω δραστηριοτήτων οι εκπαιδευτικοί μπορούν να καλλιεργήσουν τον επεξηγηματικό λόγο, ο οποίος δεν είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένος στη νηπιακή ηλικία. Οι δραστηριότητες δημιουργικής γραφής ενδείκνυνται για την ανάπτυξη του επεξηγηματικού λόγου, εφόσον το πλαίσιο δράσης είναι τέτοιο, ώστε μπορούν να καλλιεργηθούν η κριτική σκέψη, η ανάπτυξη επιχειρημάτων, η ανάλυση στοιχείων ώστε να προκύψει ένα λογικό συμπέρασμα. (Βακάλη et al., 2013)

Οι αυθαίρετες και αυθόρμητες σκέψεις των παιδιών, συχνά αποτελούνται από μικρές προτάσεις και ίσως να μην ακολουθούν μια λογική συνάφεια. Αυτός είναι, λοιπόν, και ένας από τους λόγους που οι νηπιαγωγοί, θα ήταν σοφό να χρησιμοποιούν ανοιχτού τύπου ερωτήσεις. Με αυτόν τον τρόπο, δίνεται η ευκαιρία στα παιδιά να μιλήσουν για τις σκέψεις τους και να προσπαθήσουν να εξηγήσουν τον τρόπο με τον οποίο σκέφτηκαν και οδηγήθηκαν σε κάποια απάντηση. Συνήθως όμως, τα παιδιά καλούνται να απαντήσουν ερωτήσεις οι οποίες επιδέχονται μόνο μία απάντηση, την οποία μάλιστα συνήθως δεν εξηγούν και δεν διευκρινίζουν την πορεία της σκέψης τους. Η τακτική αυτή των νηπιαγωγών, να κάνουν δηλαδή κατά κύριο λόγο κλειστού τύπου ερωτήσεις, δεν δίνει τη δυνατότητα στα παιδιά να καλλιεργήσουν τον επεξηγηματικό λόγο, να δημιουργούν μακροσκελείς προτάσεις που έχουν λογική και χρονική σειρά και φυσικά δεν δίνεται η ευκαιρία να ακούγονται πολλές και διαφορετικές απόψεις και ιδέες. (Βακάλη et al., 2013)

2.1 Πρόγραμμα Σπουδών 2002

Στα Αναλυτικά Προγράμματα των τελευταίων είκοσι περίπου χρόνων επιδιώκεται να υπάρξει ισότιμη καλλιέργεια του προφορικού και του γραπτού λόγου, παρόλη την έμφαση που δίνεται στον προφορικό. Αυτό παρατηρήθηκε για πρώτη φορά στο Πρόγραμμα Σπουδών του 2002, όπου επιχειρείται να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον πλούσιο σε ερεθίσματα έντυπου λόγου και να αναπτυχθούν δραστηριότητες που καλλιεργούν τον λόγο. (Βακάλη et al., 2013) Επίσης στο ΔΕΠΣ παρατηρείται πως “οι ικανότητες που επιδιώκεται να αναπτυχθούν” και αφορούν το γνωστικό πεδίο Γλώσσα, χωρίζονται σε 3 βασικές ενότητες. Αρχικά σημειώνεται η “Προφορική επικοινωνία”, έπειτα η “Ανάγνωση” και τέλος η “Γραφή και γραπτή έκφραση”. Παρατηρείται πως οι στόχοι που αφορούν στη δεύτερη και στην τρίτη ενότητα σχετίζονται με

τον γραπτό λόγο και αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία. Τα νήπια καλούνται σε ένα πρώτο επίπεδο να έρθουν σε επαφή με διάφορες μορφές γραπτού λόγου και σε τελικό στάδιο να αρχίσουν να γράφουν τα δικά τους κείμενα με όποιον τρόπο μπορούν.

2.2 Πρόγραμμα Σπουδών 2011

Στο Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για το Νηπιαγωγείο του 2011, παρουσιάζεται πιο έντονη η προώθηση και καλλιέργεια του προφορικού λόγου. Δημιουργικές δραστηριότητες γενικά και δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής ειδικά, σχετίζονται σχεδόν αποκλειστικά με τη μαθησιακή περιοχή “Γλώσσα”. (Βακάλη et al., 2013) Ενώ το Πρόγραμμα έχει δομηθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να γίνεται κατανόηση και παραγωγή τόσο του γραπτού, όσο και του προφορικού λόγου, οι στόχοι που έχουν τεθεί αφορούν κυρίως τον προφορικό λόγο. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο Πρόγραμμα η Γλώσσα προσεγγίζεται ως μέσο επικοινωνίας. Ενισχύεται ιδιαίτερα η ακρόαση των συνομιλητών, ενώ παράλληλα τα νήπια επιδιώκεται να αντιληφθούν τους σκοπούς και το πλαίσιο του λόγου. Οι στόχοι, η μεθοδολογία και η γενικότερη προσέγγιση των γλωσσικών δραστηριοτήτων που καλλιεργούν την παραγωγή προφορικού λόγου βασίζονται στις αρχές της Δημιουργικής Γραφής. (Βακάλη et al., 2013) Όσον αφορά την παραγωγή γραπτού λόγου, οι στόχοι είναι εμφανώς λιγότεροι, δεν έχουν καμία αναφορά στη δημιουργικότητα και σχετίζονται κυρίως με τη γραφή σαν ενέργεια. (Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου, 2011)

2.3 Πρόγραμμα Σπουδών 2014

Το Πρόγραμμα Σπουδών του 2014 έχει δομηθεί με τις ίδιες βασικές επιδιώξεις όπως και αυτό του 2011, όσον αφορά τη μαθησιακή περιοχή “Γλώσσα”. Σε γενικές γραμμές φαίνεται να επιδιώκεται να καλλιεργηθούν ισότιμα οι δεξιότητες που αφορούν στην κατανόηση και παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου. Αξίζει να σημειωθεί πως στους σκοπούς του Προγράμματος, η παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου παρουσιάζεται μία δημιουργική διαδικασία, την οποία τα παιδιά μπορούν να καλλιεργήσουν με βάση τα προσωπικά τους βιώματα και τις γνώσεις τους. Όσον αφορά τους στόχους του Προγράμματος, παρατηρείται πως η δημιουργία ιστοριών, περιορίζεται μόνο στον προφορικό λόγο και ενισχύεται σε σημαντικό βαθμό η αφήγηση. (Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου, 2014)

2.4 Πρόγραμμα Σπουδών 2021

Στο Πρόγραμμα Σπουδών για την Προσχολική Εκπαίδευση του 2021, η μαθησιακή περιοχή “Γλώσσα” προσεγγίζεται πιο ολιστικά. Μέσω των δραστηριοτήτων τα παιδιά θα είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται τη διαδικασία παραγωγής ενός κειμένου, να παράγουν κείμενα, να

κατανοούν κείμενα άλλων και να τα ερμηνεύουν μέσω της δικής τους κρίσης και οπτικής. Στους σκοπούς του Προγράμματος σημειώνεται η κατανόηση και παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου, εφόσον λαμβάνεται υπόψιν η επικοινωνιακή διάσταση της Γλώσσας και η ανάγκη των παιδιών να τη χρησιμοποιούν για αυτό τον σκοπό. Αξίζει επίσης να σημειωθεί, η μεγάλη εμπλοκή της Δημιουργικής Γραφής στο Πρόγραμμα, όπου δραστηριότητές της μπορούν να χρησιμοποιηθούν με τον έναν ή τον άλλο τρόπο για όλες τις μαθησιακές περιοχές. (Πρόγραμμα Σπουδών για την Προσχολική Εκπαίδευση, 2021)

Τα μαθησιακά αποτελέσματα, που επιδιώκει να πετύχει το Πρόγραμμα, χωρίζονται σε 3 βασικές κατηγορίες, σε γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις. Επιπλέον, η μαθησιακή περιοχή χωρίζεται σε τμήματα. Σε πρώτη φάση προσεγγίζεται ο προφορικός λόγος και η (προφορική) επικοινωνία, όπου τα παιδιά καλούνται μεταξύ άλλων να παράγουν προφορικά κείμενα, να αφηγούνται γεγονότα με λογική χρονική σειρά, να χρησιμοποιούν κατάλληλο λεξιλόγιο και να είναι σε θέση να ασκούν κριτική στις αφηγήσεις των άλλων.

Όσον αφορά τον γραπτό λόγο και την (γραπτή) επικοινωνία, φαίνεται πως η Δημιουργική Γραφή εντάσσεται πολύ περισσότερο σε σύγκριση με τα Αναλυτικά Προγράμματα των προηγούμενων ετών. Φυσικά βασικούς στόχους αποτελούν η κατανόηση και η παραγωγή γραπτών κειμένων. Ωστόσο, προστίθενται νέοι στόχοι που αφορούν σε συγγραφείς και ποιητές, ενώ παράλληλα δίνεται έμφαση στο να αναγνωρίζουν τα νήπια κειμενικά είδη και στοιχεία της δομής ενός κειμένου (π.χ. πλοκή, θέμα κ.λ.π.).

Στις δραστηριότητες που προτείνονται στο Πρόγραμμα, παρατηρείται πως ενισχύεται ο εμπλουτισμός του λεξιλογίου και η ανάπτυξη ιστοριών. Δίνεται στα παιδιά πληθώρα ερεθισμάτων για να δημιουργήσουν ιστορίες, χωρίζονται σε ομάδες και ανταλλάζουν ιδέες και εμπειρίες. Επιπλέον, εντάσσεται σε ακόμα μεγαλύτερο βαθμό το παιδικό βιβλίο, το οποίο εμπλέκεται σε πληθώρα διαφορετικών δραστηριοτήτων, οι οποίες εξυπηρετούν πολλαπλούς σκοπούς και στόχους. Ακόμα επιδιώκεται να γίνει συσχέτιση εικόνας και κειμένου, τα παιδιά είτε δημιουργούν από μόνα τους κάποια εικόνα σύμφωνα με ένα στίχο ή μια ιστορία, είτε προσπαθούν να εντοπίσουν τη σύνδεση των εικόνων ενός βιβλίου με το κείμενο. Παρατηρείται επίσης, ότι προτείνονται κλασσικές δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής, όπως η μεταποίηση του τέλους μιας ιστορίας ή η δημιουργία παραλλαγών μια ιστορίας και η ανάλυση των χαρακτήρων. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί πως στις δράσεις του Προγράμματος, προτείνεται τα παιδιά να αρχίσουν να μαθαίνουν τους συγγραφείς και τους ποιητές των έργων. Με αυτό τον τρόπο θα αντιληφθούν τη συμβολή του συγγραφέα στην

παραγωγή ενός βιβλίου και θα μπορέσουν στη συνέχεια να του αναφέρουν (σε κάποια επιστολή ή σε κάποια συνάντηση) τις δικές τους ιδέες όσον αφορά το έργο του.

3. Δημιουργική Γραφή και Λογοτεχνία

Η λογοτεχνία και η Δημιουργική Γραφή αποτελούν δύο άρρηκτα συνδεδεμένα αντικείμενα. Μάλιστα, αναφέρεται, σε ακαδημαϊκό επίπεδο ακόμα, για να σπουδάσει/μελετήσει κανείς λογοτεχνία, πρέπει και ο ίδιος να γράφει. Βέβαια τα κείμενα αυτά μπορεί να είναι επίσημα, ακαδημαϊκού χαρακτήρα ή άτυπα και καθημερινά (Christian Knoeller, 2003). Βέβαια, όσον αφορά την ταύτιση της Δημιουργικής Γραφής με τη λογοτεχνία, οι απόψεις φαίνεται να ποικίλουν. Ορισμένοι υποστηρίζουν πως οποιοδήποτε λογοτεχνικό κείμενο αποτελεί δείγμα Δημιουργικής Γραφής, ενώ άλλοι ισχυρίζονται πως το κείμενο δεν πρέπει να έχει κάποια αναφορά σε κάποιο άλλο και να είναι απόλυτα πρωτότυπο. Σαφώς χάρη στην ανάγνωση λογοτεχνικών κειμένων, το άτομο αποκτά δεξιότητες, εμπλουτίζει το λεξιλόγιό του, το οποίο φυσικά δύναται να χρησιμοποιήσει και στην παραγωγή δικών του κειμένων. Επιπλέον, καλλιεργείται η φαντασία και το άτομο επηρεάζεται συναισθηματικά, καθώς μπαίνει στη διαδικασία, πολλές φορές αναπόφευκτα, να ταυτιστεί με τους ήρωες και την πλοκή. (Ιωσηφίδου,2016)

Σύμφωνα, λοιπόν, με τις αρχές της Δημιουργικής Γραφής, ιδιαίτερη σημασία δεν έχει ο τρόπος γραφής, αλλά τα κίνητρα και το περιεχόμενο. Έχοντας αυτό ως γνώμονα, οι μαθητές/τριες καλούνται να διαβάζουν λογοτεχνικά βιβλία, εφόσον μπορούν να αντλούν έμπνευση ερμηνεύοντας τη κάθε ιστορία μέσα από τη δική τους οπτική. Επιπροσθέτως, τα παιδιά ενώ μαθαίνουν νέες τεχνικές γραφής και συγγραφικά στυλ διαβάζοντας, αναλύουν το νόημα, τα εκφραστικά μέσα, τους ήρωες, την πλοκή. (Ιωσηφίδου, 2016)

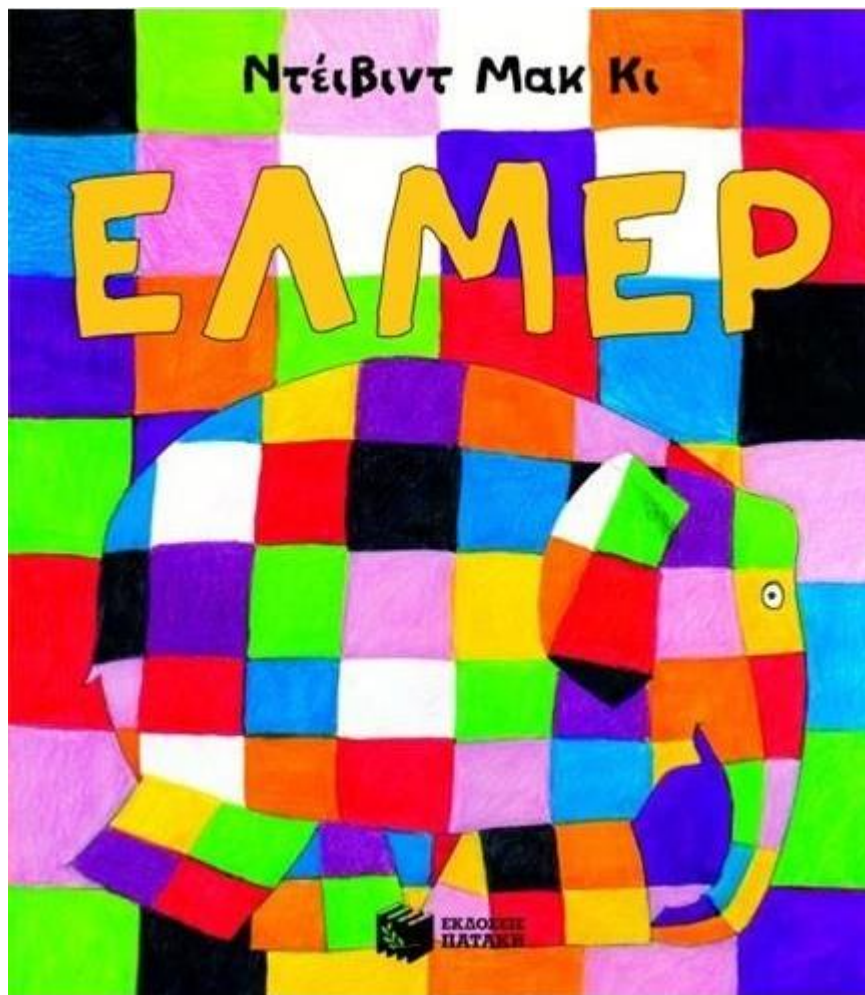
4. Η διαφορετικότητα στο Νηπιαγωγείο

Ζώντας σε μία κοινωνία, η οποία δέχεται συνεχώς εισροές από ξένους πολιτισμούς και συμβιώνοντας με ανθρώπους από ξένες χώρες και διαφορετικά κοινωνικο-πολιτισμικο-οικονομικά πλαίσια, η ανάγκη για αποδοχή και εξάλειψη του ρατσισμού και της ξενοφοβίας είναι μεγαλύτερη από ποτέ. (Μακρογιώργου,) Βέβαια, ένα από τους βασικούς λόγους που η βία και τα ρατσιστικά επεισόδια υπάρχουν και διαιώνίζονται στο σχολικό περιβάλλον είναι η ελλιπής ενημέρωση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, όσον αφορά ζητήματα διαπολιτισμικότητας και ετερότητας. (Ζιώγα, 2017)

Στο σχολικό περιβάλλον, ο ρατσισμός αποτελεί ένα εξαιρετικά συχνό φαινόμενο, το οποίο αφενός έχει πολλά αίτια και αφετέρου πληθώρα διαστάσεων και εκδηλώσεων. Οι εκπαιδευτικοί φυσικά καλούνται να αντιμετωπίσουν αυτή τη δοκιμασία, προβάλλοντας τη μοναδικότητα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά όλων των μαθητών. Παράλληλα, καλούνται να δημιουργήσουν ένα ασφαλές συναισθηματικό πλαίσιο, όπου όλα τα παιδιά εκφράζονται ελεύθερα, νιώθοντας οικειότητα, προστασία και το αίσθημα του “ανήκειν”. (Ζιώγα, 2017)

Σαφώς το πιο αξιόπιστο μέσο για να επιτευχθεί η εξάλειψη του ρατσισμού και η κάθε είδους εκδήλωσή του είναι η εκπαίδευση. Μάλιστα, οφείλει να ξεκινά από το νηπιαγωγείο, όπου τέτοιου είδους ζητήματα τίγονται με τρόπο παιγνιώδη και ενδιαφέρον προς τα παιδιά. Σαφώς, η λογοτεχνία είναι ένα εξαιρετικό μέσο να εισαχθεί ένα τόσο ευαίσθητο θέμα σε αυτή την ηλικία. Ο/Η εκπαιδευτικός, μέσω ερωτημάτων μπορεί να ανιχνεύσει τις απόψεις των παιδιών για ζητήματα διαφορετικότητας και ανομοιογένειας. Επίσης, μπορεί να οργανώσει δραστηριότητες ώστε να συγκρίνει τα δεδομένα πριν και μετά την εκάστοτε παρέμβαση. Οι εκπαιδευτικοί ακόμα, οφείλουν να είναι σε θέση να αντιμετωπίζουν τον ρατσισμό με ποικίλους τρόπους, ανάλογα με το κοινωνικό-πολιτισμικό-οικονομικό υπόβαθρο των παιδιών.

4.1 Προσεγγίζοντας τη διαφορετικότητα μέσω του παραμυθιού “Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας”

Εικόνα 1: Εξώφυλλο παραμυθιού “Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας”

Το βιβλίο “Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας” του David McKee, γράφηκε για πρώτη φορά το 1968, ενώ το 1989 δημιουργήθηκε μια πιο σύντομη έκδοση. Ο συγγραφέας είναι παράλληλα και εικονογράφος, αποτυπώνοντας τον Έλμερ με έναν μοναδικό τρόπο ταιριάζοντας τέλεια την εικόνα με την πλοκή. Εκ τότε έχοντας πουλήσει πάνω από 2 εκατομμύρια αντίτυπα σε όλο τον κόσμο, αποτελεί ένα από τα πιο αγαπημένα και πετυχημένα παραμύθια. Η επιθυμία του συγγραφέα να δημιουργήσει μια ιστορία, η οποία σχετίζεται με τη διαφορετικότητα, γεννήθηκε εξαιτίας ενός ρατσιστικού επεισοδίου, σε βάρος της κόρης του, όταν ένα αγόρι τη σχολίασε με κάποιον απρεπή χαρακτηρισμό που αφορούσε στο χρώμα της. Ο David McKee, στη σειρά των βιβλίων του για τον Έλμερ θίγει παραπάνω ευαίσθητα ζητήματα, όπως η ανιδιοτέλεια, η μετανάστευση και η κατανόηση.

Ο Έλμερ, έχοντας έξυπνο χιούμορ και εύθυμη προσωπικότητα, αποτελεί το κατάλληλο μέσο να εισαχθεί η έννοια της διαφορετικότητας στον χώρο της προσχολικής

εκπαίδευσης. Παράλληλα, δίνεται η δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να προσεγγίσουν και άλλα ζητήματα τα οποία θεωρούνται περίπλοκα και ευαίσθητα, όπως αυτοαποδοχή, η καλλιέργεια του συναισθήματος του “ανήκειν” και η ενσυναίσθηση. Ο παρδαλός ελέφαντας μέσα από το παράδειγμά του αποδεικνύει πως το κάθε άτομο αν και διαφορετικό μπορεί να είναι αγαπητό και αποδεκτό από το σύνολο, ενώ τελικά δείχνει πως δεν θα έπρεπε κανένας να αποκρύπτει τον πραγματικό εαυτό του. Οι παραπάνω αποτελούν και τους βασικότερους λόγους για τους οποίους επιλέχθηκε το συγκεκριμένο βιβλίο. Επιπλέον,

Στην αρχή της ιστορίας παρουσιάζεται το κοπάδι των ελεφάντων στο οποίο υπάρχει ομοιογένεια μονάχα ως προς το χρώμα. Στο κείμενο αναφέρονται τα πολλά και διαφορετικά χαρακτηριστικά των ελεφάντων, όπως το ύψος, η ηλικία και το βάρος. Έπειτα παρουσιάζεται ο Έλμερ, ο οποίος διαφέρει τελείως ως προς το χρώμα συγκριτικά με τους υπόλοιπους του κοπαδιού, εφόσον έχει πάνω του πολλά χρώματα, εκτός από αυτό των ελεφάντων. Ο Έλμερ ήταν ιδιαίτερα συμπαθής από όλους και τους έκανε να διασκεδάζουν. Μία μέρα ωστόσο, αποφάσισε να φύγει κρυφά, καθώς σκέφτηκε ότι οι υπόλοιποι ελέφαντες γελούν μαζί του εξαιτίας της διαφορετικότητάς του. Στην πορεία του στο δάσος όλα τα ζώα τον αναγνώριζαν και τον χαιρετούσαν με χαρά. Κάποια στιγμή βρήκε έναν θάμνο με γκρι βατόμουρα, τον τίναξε καλά, ώσπου αρκετά μούρα έπεσαν, κυλίστηκε πάνω τους έως ότου γίνει γκρι. Όταν είχε καλύψει όλα τα διαφορετικά χρώματα που είχε πάνω του, πήρε τον δρόμο της επιστροφής και συνάντησε πάλι τα ζώα, τα οποία τον χαιρέτησαν δίχως αυτή τη φορά να καταλάβουν ότι ήταν εκείνος. Το ίδιο συνέβη και όταν επέστρεψε στο κοπάδι, οι υπόλοιποι ελέφαντες δεν τον αναγνώρισαν, επικρατούσε απόλυτη σιγή και εκείνος αναρωτήθηκε τι θα μπορούσε να πηγαίνει λάθος. Εκείνη, λοιπόν, τη στιγμή αποφάσισε να φωνάξει δυνατά, όλοι οι ελέφαντες τινάχτηκαν στον αέρα, άρχισαν να γελούν και τότε κάποιος αναγνώρισε πως μια τέτοια φάρσα θα μπορούσε να είναι μόνο του Έλμερ. Τότε άρχισε να βρέχει και ο Έλμερ άρχισε να ξεβάφει και να εμφανίζονται ξανά όλα του τα χρώματα. Ένας από τους ελέφαντες πρότεινε να γιορτάζουν κάθε χρόνο εκείνη τη μέρα, όλοι οι ελέφαντες θα βάζονται παρδαλοί και ο Έλμερ γκρι.

Στο παραμύθι “Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας” παρουσιάζεται μία εναλλακτική οπτική της διαφορετικότητας από όσα είχε συνηθίσει το κοινό από την παιδική λογοτεχνία. Στην ιστορία φαίνεται ότι ο διαφορετικός ήρωας χαίρει αποδοχής των υπολοίπων, ο ίδιος ωστόσο δεν μπορεί να το αναγνωρίσει. Πιστεύει πως εξαιτίας της διαφορετικότητάς του δεν είναι αποδεκτός από το σύνολο, χωρίς ωστόσο να αναγνωρίζει πως όλοι οι ελέφαντες του κοπαδιού έχουν τελικά

διαφορές και ομοιότητες. Επιπλέον, δεν συνειδητοποιεί πως το διαφορετικό χαρακτηριστικό του, τον καθιστά μοναδικό και τον κάνει να ξεχωρίζει από το σύνολο.

Διαβάζοντας το παραμύθι στο νηπιαγωγείο, ο/η εκπαιδευτικός, μπορεί άμεσα να αντιληφθεί τη στάση των παιδιών απέναντι στη διαφορετικότητα, κάνοντας τις κατάλληλες ερωτήσεις. Μέσω των δραστηριοτήτων που μπορούν να διεξαχθούν στη τάξη, με αφορμή τον Έλμερ, τα παιδιά μπορούν να αρχίσουν να αποβάλλουν τις στερεοτυπικές αντιλήψεις που τους έχουν γεννηθεί από τη οικογένεια, τους φίλους ή το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις για ορισμένες κοινωνικές ομάδες, επιφέρουν ρατσιστικά επεισόδια και συχνά αποκλεισμό. (Ζιώγα, 2017). Ο/Η εκπαιδευτικός δημιουργώντας συνεχώς ανομοιογενείς ομάδες με τυχαίο τρόπο βάζει τα παιδιά στη διαδικασία να συνεργαστούν με συμμαθητές τους, που υπό άλλες δεν θα το έκαναν. Επιπροσθέτως, η ιστορία του παρδαλού ελέφαντα, δημιουργεί το κατάλληλο πλαίσιο ώστε τα παιδιά να αρχίσουν να βλέπουν το διαφορετικό από μία άλλη σκοπιά.

5. Προτεινόμενες δραστηριότητες

Οι παρακάτω δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής έχουν δημιουργηθεί ώστε να ανταποκρίνονται στο Πρόγραμμα Σπουδών για το Νηπιαγωγείο του 2021. Οι στόχοι και οι σκοποί αφορούν τρεις κύριες μαθησιακές περιοχές: Γλώσσα, Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη, Τέχνες. Οι δραστηριότητες ενισχύουν το διάλογο και την ομαδοσυνεργατική μάθηση, ενώ παράλληλα καλλιεργούν την παραγωγή γραπτών και προφορικών κειμένων. Ο/Η νηπιαγωγός επιδιώκει συνεχώς να δημιουργεί ανομοιογενείς ομάδες, ώστε τα παιδιά να έχουν την ευκαιρία να αλληλεπιδρούν και να συνεργάζονται με όλους τους συμμαθητές τους σε πληθώρα διαφορετικών δραστηριοτήτων. Στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ τους τα παιδιά θα έχουν την ευκαιρία, να αναπτύξουν νέες σχέσεις, να ανταλλάξουν εμπειρίες και φυσικά να αποκτήσουν γνώσεις με την καθοδήγηση των συνομηλίκων τους.

Δημιουργώντας τις δραστηριότητες, στόχος ήταν να είναι αναπτυξιακά κατάλληλες, για αυτό όταν εφαρμόζονται, θα πρέπει να προσαρμόζονται, ώστε να ανταποκρίνονται στις δυνατότητες και τις ανάγκες των παιδιών. Επιπλέον, ο/η εκπαιδευτικός οφείλει να λαμβάνει υπόψιν του/της το εκάστοτε κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο, όπως επίσης και να μην αντιμετωπίζει τα παιδιά ως μια ομοιογενή ομάδα, αλλά να λαμβάνει υπόψιν του τις ατομικές τους διαφορές. (Πρόγραμμα Σπουδών για την Προσχολή Εκπαίδευση, 2021)

Επιπλέον, τα παιδιά παρακινούνται να γράφουν με οποιοδήποτε τρόπο μπορούν, κρατούν σημειώσεις και φυσικά γράφουν τα κείμενα των ιστοριών που δημιουργούν. Εικονογραφούν τις ιστορίες τους, μαθαίνουν να “δένουν” τα βιβλία τους και φτιάχνουν κόμικ. Ο/Η εκπαιδευτικός στις δραστηριότητες συμμετέχει ως βοηθητικό μέλος, κάνει ανοιχτού τύπου ερωτήσεις οι οποίες δεν επιδέχονται μονάχα μία σωστή απάντηση και βοηθά τα παιδιά να βρουν μόνα τους τη λύση σε προβλήματα που προκύπτουν, χωρίς να την υποδείξει. Από την άλλη φυσικά αξιοποιεί τις άστοχες απαντήσεις, δίνει θετική ανατροφοδότηση και παροτρύνει τα παιδιά να προσπαθούν. Τέλος, όπως άλλωστε έχει αναφέρει και ο Vygotsky ο/η εκπαιδευτικός οφείλει να λειτουργεί ως “σκαλωσιά”, πάνω σε αυτόν και τις γνώσεις του θα στηριχθούν τα παιδιά, ώστε να εμπλουτίσουν και δομήσουν νέες γνώσεις.

5.1 Δραστηριότητες

1η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.
- Να εμπλουτίζουν το λεξιλόγιό τους.
- Να ερμηνεύουν πληροφορίες στα κείμενα με βάση τις δικές τους ιδέες και τα προσωπικά τους βιώματα.
- Να αναλύουν τις ιστορίες δημιουργώντας εικόνες και διατυπώνοντας κρίσεις για τους ήρωες και την πλοκή.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Αναπύξη

- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να ταυτίζονται συναισθηματικά με πραγματικά ή φανταστικά πρόσωπα.

Ο/Η νηπιαγωγός κολλάει στον πίνακα της τάξης εικόνες του Έλμερ και των υπόλοιπων ελεφάντων. Ζητάει από τα παιδιά να της πουν χαρακτηριστικά για την εμφάνιση των ηρώων του παραμυθιού και τα σημειώνει στον πίνακα. Σε περίπτωση που τα παιδιά διστάζουν ή δυσκολεύονται, ρωτάει για το χρώμα, το μέγεθος κ.λπ. Στη συνέχεια ζητάει από τα παιδιά να εντοπίσουν τις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ των ελεφάντων του κοπαδιού και του

Έλμερ και τις σημειώνει και αυτές στον πίνακα. Τέλος, συζητούν για το ποιοι ελέφαντες είναι ίδιοι μεταξύ τους και για τους λόγους για τους οποίους ο Έλμερ ήθελε να αλλάξει εμφάνιση. Μερικές διευκρινιστικές ερωτήσεις που θα μπορούσε να κάνει είναι:

- Οι υπόλοιποι ελέφαντες τι διαφορές είχαν μεταξύ τους;
- Νομίζετε ότι είχαν τα ίδια συναισθήματα με τον Έλμερ οι άλλοι ελέφαντες όσον αφορά τη διαφορετικότητά τους;
- Γιατί νομίζεις ότι ο Έλμερ ένιωθε τόσο διαφορετικός από τους υπόλοιπους ελέφαντες, ενώ κανένας δεν ήταν ίδιος με τον άλλο;

2η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.
- Να παράγουν και να αναδιηγούνται κείμενα.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να οργανώνουν τον προσωπικό χώρο και την ατομική δράση
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.

Τέχνες:

- Να πειραματίζονται με την ανάμειξη χρωμάτων και τη χρήση διαφορετικών υλικών.
- Να αποκτούν σταδιακά αυτοπεποίθηση στην προφορική παρουσίαση εικαστικών δημιουργιών.

Ο/Η νηπιαγωγός ζητάει από τα παιδιά να σκεφτούν αν η επετειακή μέρα (ο Έλμερ θα βάφεται γκρι και οι υπόλοιποι ελέφαντες παρδαλοί) που αποφάσισαν να γιορτάζουν οι ήρωες της ιστορίας τους θυμίζει κάτι από τις γιορτές των ανθρώπων. Η συζήτηση θα στραφεί προς τις Απόκριες και τα μασκέ πάρτυ και ο/η εκπαιδευτικός θα ζητήσει από τα παιδιά να σκεφτούν το αγαπημένο τους κοστούμι και να το ζωγραφίσουν. Αφού τελειώσουν όλοι με τις ζωγραφιές τους θα συγκεντρωθούν ξανά στην παρεούλα και ένα-ένα τα παιδιά θα σηκώνονται για να περιγράψουν αυτό που ζωγράρισαν.

Ενδεικτικές ερωτήσεις:

- Τι έχεις ντυθεί σε αυτή τη ζωγραφιά;
- Μίλησέ μας για τα χρώματα, τα σχήματα κ.λπ. της στολής σου.
- Το κοστούμι αυτό το έχεις φορέσει ή είναι αυτό που θα ήθελες να φορέσεις το επόμενο καρναβάλι;
- Γιατί επέλεξες το συγκεκριμένο κοστούμι; Είναι το αγαπημένο σου;

3η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να διαθέτουν ομαδικότητα, ανοχή και σεβασμό στις ανάγκες των άλλων.

Συζητώντας στην τάξη για τον Έλμερ και τους υπόλοιπους ελέφαντες της ιστορίας ο/η νηπιαγωγός ρωτάει τα παιδιά πως φαντάζονται μία μέρα του Έλμερ (ρουτίνα, συνήθειες κ.α). Επισημαίνει μάλιστα στα νήπια να λάβουν υπόψιν τα στοιχεία που δίνονται στην ιστορία (π.χ. ο Έλμερ είναι πάντα ευχάριστος). Τα παιδιά αναφέρουν τις σκέψεις τους και ο/η νηπιαγωγός τις καταγράφει στον πίνακα της τάξης. Αφού όλα τα νήπια αναφέρουν τις ιδέες τους, όλοι μαζί συναποφασίζουν για το ποιες θα κρατήσουν και τις τοποθετούν σε λογική χρονική σειρά. Επιπλέον, συζητούν για το πως θα μπορούσε να είναι το δάσος στο οποίο ζουν οι ελέφαντες της ιστορίας και πιο συγκεκριμένα τα μέρη τα οποία επισκέπτονται πιο συχνά.

4η

Στόχοι

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.

- Να παράγουν και να αναδιηγούνται κείμενα.
- Να χρησιμοποιούν εξωγλωσσικά και παραγλωσσικά στοιχεία (π.χ. εκφράσεις προσώπου και κινήσεις, ένταση φωνής κ.α.) για την παραγωγή κειμένων και την επίτευξη επικοινωνίας. (Γλώσσα)

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να μοιράζονται υλικά και αντικείμενα στο παιχνίδι και σε άλλες περιπτώσεις. (Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Αναπύξη)
- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται. (Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Αναπύξη)
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες. (Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Αναπύξη)

Τέχνες:

- Να συνεργάζονται για τη δημιουργία ενός καλλιτεχνήματος. (Τέχνες)
- Να αποκτούν σταδιακά αυτοπεποίθηση στην προφορική παρουσίαση εικαστικών δημιουργιών. (Τέχνες)
- Να αναγνωρίζουν το σώμα, την κίνηση, το πρόσωπο και τη φωνή ως μέσα θεατρικής έκφρασης, επικοινωνίας και δημιουργίας νοημάτων. (Τέχνες)

Σε συνέχεια της προηγούμενης δραστηριότητας ο/η νηπιαγωγός ρωτάει τα νήπια με ποιον τρόπο θα μπορούσαν να αναπαραστήσουν την ημέρα του Έλμερ. Οι προτάσεις των παιδιών ενδεχομένως να είναι η δραματοποίηση, η ζωγραφική, το κουκλοθέατρο κ.α. Ο/Η νηπιαγωγός χωρίζει τα παιδιά σε μικρές ομάδες με τυχαίο τρόπο, αντίστοιχες με αυτές των ιδεών τους. Η κάθε ομάδα λαμβάνει μία γωνιά, ώστε να δημιουργήσει μια ζωγραφιά, να προετοιμάσει την παράσταση ή το κουκλοθέατρο, δημιουργώντας σενάριο, σκηνικά, κοστούμια κ.λπ. Έπειτα συγκεντρώνονται ξανά στην παρεούλα και η κάθε ομάδα παρουσιάζει αυτό που δημιούργησε. Μέσω αυτής της δραστηριότητας δίνεται η ευκαιρία στα παιδιά να δείξουν πόσο διαφορετικά μπορεί να αντιλαμβάνονται τα ίδια δεδομένα και να τα αποδίδουν με διαφορετικούς τρόπους.

5η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να παράγουν και να αναδιηγούνται κείμενα.
- Να χρησιμοποιούν εξωγλωσσικά και παρραγλωσσικά στοιχεία (π.χ. εκφράσεις προσώπου και κινήσεις, ένταση φωνής κ.α.) για την παραγωγή κειμένων και την επίτευξη επικοινωνίας.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να μοιράζονται υλικά και αντικείμενα στο παιχνίδι και σε άλλες περιπτώσεις.
- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.
- Να ταυτίζονται συναισθηματικά με πραγματικά ή φανταστικά ή φανταστικά πρόσωπα.

Τέχνες:

- Να συνθέτουν πρωτότυπα έργα συνδυάζοντας υλικά με δημιουργικό τρόπο.
- Να συνεργάζονται για τη δημιουργία ενός καλλιτεχνήματος.
- Να αναγνωρίζουν το σώμα, την κίνηση, το πρόσωπο και τη φωνή ως μέσα θεατρικής έκφρασης, επικοινωνίας και δημιουργίας νοημάτων. (Τέχνες)
- Να επιλέγουν τον ρόλο που τους ταιριάζει και να αιτιολογούν τις επιλογές τους. (Τέχνες)

Ο/Η εκπαιδευτικός προτείνει στα παιδιά να μπουν στα παπούτσια του Έλμερ και συζητούν για τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους, σε περίπτωση που ήταν εκείνα ο παρδαλός ελέφαντας. Στη συνέχεια, ρωτάει τα παιδιά πως θα δρούσαν εκείνα αν ήταν στη θέση του Έλμερ και ένιωθαν διαφορετικοί. Ο/Η νηπιαγωγός καταγράφει τις ιδέες των παιδιών και τους προτείνει να τις δραματοποιούν, να ζωγραφίζουν ή να παίζουν κουκλοθέατρο μία φορά την εβδομάδα (διαφορετική ιδέα κάθε φορά, έως ότου εξαντληθούν, τα παιδιά θα επιλέξουν τι θα κάνουν). Τις ημέρες που μεσολαβούν τα παιδιά θα μπορούν, ακόμα και κατά τις ελεύθερες δραστηριότητες, να προετοιμαστούν ανάλογα, να φτιάξουν διαλόγους, σκηνικά, κοστούμια κ.λπ.

6η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.
- Να παράγουν και να αναδιηγούνται κείμενα.
- Να αναλύουν τις ιστορίες δημιουργώντας εικόνες και διατυπώνοντας κρίσεις για τους ήρωες και την πλοκή.
- Να παράγουν γραπτά κείμενα αξιοποιώντας είδη γραφής (π.χ. επινοημένη γραφή) και διάφορους σημειωτικούς τρόπους.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται. (Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Αναπύξη)
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους. (Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Αναπύξη)
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες. (Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Αναπύξη)
- Να χρησιμοποιούν μη λεκτικούς τρόπους έκφρασης συναισθημάτων. (Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Αναπύξη)

Τέχνες:

- Να συνθέτουν πρωτότυπα έργα συνδυάζοντας υλικά με δημιουργικό τρόπο. (Τέχνες)
- Να συνεργάζονται για τη δημιουργία ενός καλλιτεχνήματος. (Τέχνες)

Ο/Η νηπιαγωγός διαβάσει το παραμύθι “Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας” στην τάξη, φτάνει ωστόσο ως το σημείο που ο Έλμερ επιστρέφει στο κοπάδι βαμμένος γκρι και δεν συνεχίζει την αφήγηση. Αναφέρει στα παιδιά πως οι τελευταίες σελίδες του βιβλίου χάθηκαν και η ιστορία έμεινε χωρίς τέλος. Προτείνει στα παιδιά να δημιουργήσουν το δικό τους τέλος και να ζωγραφίσουν στη συνέχεια και τις σελίδες που λείπουν. Προτού ξεκινήσουν να συζητούν για το πώς τελικά θα καταλήξει η ιστορία ο/η εκπαιδευτικός κάνει ερωτήσεις σχετικά με την πλοκή και τους χαρακτήρες. Μερικές ενδεικτικές ερωτήσεις είναι οι εξής:

- Ποιος νομίζετε ότι είναι ο βασικός ήρωας της ιστορίας;

- Πώς ξεκινά η ιστορία;
- Ποιος ήταν ο προβληματισμός του Έλμερ;
- Πώς αντιμετώπιζαν οι ελέφαντες του κοπαδιού τον Έλμερ;
- Ο Έλμερ όταν βιάφτηκε γκρι με τα μούρα τι ήθελε να πετύχει;
- Στο σημείο της ιστορίας που έχουμε φτάσει τώρα τι συμβαίνει;

Στη συνέχεια ρωτάει τα παιδιά για το τι πρόκειται να συμβεί και τι θα κάνουν οι ήρωες. Σημειώνει όλες τις ιδέες των παιδιών στον πίνακα και όλοι μαζί συζητούν και συμφωνούν για το ποιες προτάσεις ταιριάζουν καλύτερα με την υπόλοιπη ιστορία. Τοποθετούν τα γεγονότα σε λογική χρονική σειρά και έπειτα χωρίζονται σε ομάδες ώστε να ζωγραφίσουν τις σελίδες για να ολοκληρωθεί το παραμύθι. Επίσης τα παιδιά που μπορούν να γράψουν, θα μπορούσαν να γράψουν το κείμενο.

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα λόγω των πολλών της σταδίων μπορεί να πραγματοποιηθεί σε παραπάνω από μία διδακτικές ώρες. Μάλιστα, εφόσον αρέσει στα παιδιά, μπορούν να την εφαρμόσουν και για άλλες ιστορίες. Τέλος, αν τα παιδιά το επιθυμούν μπορούν να αναζητήσουν και να διαβάσουν στο διαδίκτυο στο πραγματικό τέλος της ιστορίας.

7η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων. (Γλώσσα)

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να μοιράζονται υλικά και αντικείμενα στο παιχνίδι και σε άλλες περιπτώσεις. (Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Αναπύξη)
- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται. (Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Αναπύξη)
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους. (Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Αναπύξη)

- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες. (Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Αναπύξη)

Τέχνες:

- Να πειραματίζονται με την ανάμειξη χρωμάτων και τη χρήση διαφορετικών υλικών. (Τέχνες)
- Να συνθέτουν πρωτότυπα έργα συνδυάζοντας υλικά με δημιουργικό τρόπο. (Τέχνες)
- Να συνεργάζονται για τη δημιουργία ενός καλλιτεχνήματος. (Τέχνες)

Ο/Η εκπαιδευτικός αναφέρει στα παιδιά ότι μπορούν να φτιάξουν ένα κοπάδι με ελέφαντες που μοιάζουν πιο πολύ στον Έλμερ παρά στους κλασικούς ελέφαντες. Διευκρινίζει πως θα πρέπει να συζητήσουν τόσο για την εμφάνιση, όσο και για την προσωπικότητα των ελεφάντων που θα δημιουργήσουν. Χωρίζει τα παιδιά σε ομάδες των 4, ώστε να φτιάξουν τον χαρακτήρα. Πριν μεταφερθούν σε ξεχωριστά σημεία της αίθουσας για να συζητήσουν ο/η εκπαιδευτικός τους δίνει κάποιες ερωτήσεις τις οποίες θα πρέπει να απαντήσουν:

- Τί χρώμα ή χρώματα είναι;
- Τί μέγεθος έχει;
- Ποιο είναι το πιο έντονο χαρακτηριστικό της εμφάνισής του/της;
- Ποιο είναι το πιο έντονο χαρακτηριστικό της προσωπικότητάς του/της;
- Τί συνηθίζει να κάνει στο δάσος; (π.χ. ο Έλμερ κάνει συχνά φάρσες)
- Είναι συνήθως χαρούμενος/η ή γκρινιάρης/α;
- Πώς τον/την λένε;

Τέλος, μπορούν τα νήπια να ζωγραφίσουν τον νέο ελέφαντα και να παρουσιάσουν και την εικόνα του στην παρεούλα.

8η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.

- Να χρησιμοποιούν εξωγλωσσικά και παραγλωσσικά στοιχεία (π.χ. εκφράσεις προσώπου και κινήσεις, ένταση φωνής κ.α.) για την παραγωγή κειμένων και την επίτευξη επικοινωνίας.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να μοιράζονται υλικά και αντικείμενα στο παιχνίδι και σε άλλες περιπτώσεις.
- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.
- Να χρησιμοποιούν μη λεκτικούς τρόπους έκφρασης συναισθημάτων.

Τέχνες:

- Να συνθέτουν πρωτότυπα έργα συνδυάζοντας υλικά με δημιουργικό τρόπο. (Τέχνες)
- Να συνεργάζονται για τη δημιουργία ενός καλλιτεχνήματος. (Τέχνες)
- Να αναγνωρίζουν το σώμα, την κίνηση, το πρόσωπο, τη φωνή ως μέσα θεατρικής έκφρασης, επικοινωνίας και δημιουργίας νοημάτων. (Τέχνες)
- Να προσδιορίζουν τον ρόλο ως μέσο για να υποδυθούν έναν “άλλο” χαρακτήρα και να αλληλεπιδρούν σε ένα άλλο χώρο και χρόνο. (Τέχνες)

Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει στα παιδιά να γνωρίσουν τους ελέφαντες που δημιούργησαν στον Έλμερ. Τους ζητάει, λοιπόν, να χωριστούν ξανά στις ομάδες της προηγούμενης δραστηριότητας και να δημιουργήσουν μια σκηνή με τους 2 ελέφαντες. Στις πληροφορίες που θα συμπεριλάβουν για τη σκηνή, τους ζητάει να απαντήσουν και τα παρακάτω ερωτήματα:

- Τι συναισθήματα έχουν οι 2 ήρωες στη συνάντηση;
- Πού θα συναντηθούν;
- Θα συναντηθούν τυχαία ή θα τους συστήσει κάποιος;
- Τι θα συζητήσουν;
- Θα φύγουν μαζί ή ο καθένας μόνος του;

Τα παιδιά για να παρουσιάσουν τη σκηνή στην παρεούλα μπορούν είτε να την αφηγηθούν, είτε να τη ζωγραφίσουν και ταυτόχρονα να την αφηγηθούν, να την παίξουν στο κουκλοθέατρο, ή να τη δραματοποιήσουν.

9η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.
- Να περιγράφουν τη βασική ιδέα του γραπτού κειμένου συνοψίζοντας πληροφορίες ή συνάγοντας συμπεράσματα.
- Να αναλύουν τις ιστορίες δημιουργώντας εικόνες και διατυπώνοντας κρίσεις για τους ήρωες και την πλοκή.
- Να παράγουν γραπτά κείμενα αξιοποιώντας είδη γραφής (π.χ. επινοημένη γραφή) και διάφορους σημειωτικούς τρόπους.
- Να τοποθετούν σωστά το σώμα τους και να χρησιμοποιούν με τον κατάλληλο τρόπο τα μέσα και τα υλικά για να παράγουν γραφή.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να μοιράζονται υλικά και αντικείμενα στο παιχνίδι και σε άλλες περιπτώσεις.
- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.
- Να εμπλουτίζουν τα εκφραστικά τους μέσα για την επικοινωνία των συναισθημάτων.

Τέχνες:

- Να συνθέτουν πρωτότυπα έργα συνδυάζοντας υλικά με δημιουργικό τρόπο. (Τέχνες)
- Να συνεργάζονται για τη δημιουργία ενός καλλιτεχνήματος. (Τέχνες)

Ο/Η νηπιαγωγός διαβάζει την ιστορία “Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας” με ιδιαίτερα παραστικό τρόπο για να διατηρήσει το ενδιαφέρον των παιδιών, καθώς δεν θα δείχνει τις εικόνες του βιβλίου. Αναφέρει στα παιδιά πως θα μπορούσαν να φτιάξουν το δικό του βιβλίο με τις εικόνες όπως ακριβώς τις φαντάζονται εκείνα. Συζητούν παράλληλα για τους χαρακτήρες της ιστορίας και ο/η εκπαιδευτικός σημειώνει στον πίνακα τα στοιχεία που της αναφέρουν τα παιδιά (π.χ.

χρώμα, μέγεθος, χαρακτηριστικό γνώρισμα κ.α.). Παροτρύνει τα παιδιά στην εικονογράφηση να χρησιμοποιήσουν τα στοιχεία για την εμφάνιση των ελεφάντων, για τα οποία έχουν συζητήσει, ώστε να υπάρχει ομοιομορφία σε όλο το βιβλίο. Χωρίζει τα νήπια σε ζευγάρια με τυχαίο τρόπο και στο καθένα δίνει από μία σκηνή. Συζητά με το κάθε ζευγάρι για το τι περίπου θα ζωγραφίσει και περιφέρεται μέσα στην τάξη καθώς τα παιδιά δουλεύουν για να τα βοηθά και να δίνει διευκρινήσεις. Αφού τελειώσουν όλα τα παιδιά τις ζωγραφιές τους, τις συγκεντρώνουν στην παρεούλα και το κάθε ζευγάρι παρουσιάζει το έργο του και εξηγεί τη σκηνή. Στη συνέχεια, με τη βοήθεια της νηπιαγωγού αν είναι απαραίτητο, τα παιδιά γράφουν και το κείμενο. Τέλος, όλοι μαζί συζητούν για τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να “δέσουν” το βιβλίο και ολοκληρώνουν και αυτή τη διαδικασία ομαδικά.

Η δραστηριότητα αυτή προτείνεται να διαρκέσει όλη τη μέρα καθώς αποτελείται από πολλά τμήματα, τα οποία είναι όλα αρκετά χρονοβόρα.

10η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.
- Να περιγράφουν τη βασική ιδέα του γραπτού κειμένου συνοψίζοντας πληροφορίες ή συνάγοντας συμπεράσματα.
- Να αναλύουν τις ιστορίες δημιουργώντας εικόνες και διατυπώνοντας κρίσεις για τους ήρωες και την πλοκή.
- Να παράγουν γραπτά κείμενα αξιοποιώντας είδη γραφής (π.χ. επινοημένη γραφή) και διάφορους σημειωτικούς τρόπους.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να μοιράζονται υλικά και αντικείμενα στο παιχνίδι και σε άλλες περιπτώσεις.
- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.

Τέχνες:

- Να αναγνωρίζουν το σώμα, την κίνηση, το πρόσωπο, τη φωνή ως μέσα θεατρικής έκφρασης, επικοινωνίας και δημιουργίας νοημάτων. (Τέχνες)
- Να προσδιορίζουν τον ρόλο ως μέσο για να υποδυθούν έναν “άλλο” χαρακτήρα και να αλληλεπιδρούν σε ένα άλλο χώρο και χρόνο. (Τέχνες)
- Να δομούν τα στοιχεία του ρόλου τους στα πλαίσια ενός σεναρίου. (Τέχνες)

Ο/Η νηπιαγωγός δημιουργεί κάρτες με σκηνές και χαρακτήρες από την ιστορία. Χωρίζει τα παιδιά με τυχαίο τρόπο σε ομάδες των 4 και τους μοιράζει από 2 ή 3 κάρτες (ο αριθμός των καρτών μπορεί να αυξηθεί με την πάροδο του χρόνου). Αναφέρει στα παιδιά πως χρησιμοποιώντας αυτές τις κάρτες θα πρέπει να δημιουργήσουν μια ιστορία, η οποία δεν είναι απαραίτητο να σχετίζεται με το παραμύθι. Τονίζει πως είναι αναγκαίο να χρησιμοποιηθούν όλες οι κάρτες. Παροτρύνει τα παιδιά να κρατούν σημειώσεις με οποιοδήποτε τρόπο μπορούν. Επίσης, αναφέρει στα παιδιά πως μπορούν να αφηγηθούν την ιστορία, να την παίξουν στο κουκλοθέατρο ή να τη δραματοποιήσουν. Πριν μεταφερθούν σε ξεχωριστές γωνιές για να ξεκινήσουν να δουλεύουν τις ιστορίες τους, ο/η εκπαιδευτικός τους υπενθυμίζει ότι τα γεγονότα πρέπει να ακολουθούν μια λογική χρονική σειρά. Αφού ολοκληρώσουν όλοι, συγκεντρώνονται στην παρεούλα και οι ομάδες παρουσιάζουν τις ιστορίες τους. Η δραστηριότητα προτείνεται να πραγματοποιηθεί σε παραπάνω από μία διδακτικές ώρες.

11η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.
- Να αναλύουν τις ιστορίες δημιουργώντας εικόνες και διατυπώνοντας κρίσεις για τους ήρωες και την πλοκή.
- Να παράγουν γραπτά κείμενα αξιοποιώντας είδη γραφής (π.χ. επινοημένη γραφή) και διάφορους σημειωτικούς τρόπους.
- Να τοποθετούν σωστά το σώμα τους και να χρησιμοποιούν με τον κατάλληλο τρόπο τα μέσα και τα υλικά για να παράγουν γραφή.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να μοιράζονται υλικά και αντικείμενα στο παιχνίδι και σε άλλες περιπτώσεις.
- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.

Τέχνες:

- Να συνθέτουν πρωτότυπα έργα συνδυάζοντας υλικά με δημιουργικό τρόπο.
- Να συνεργάζονται για τη δημιουργία ενός καλλιτεχνήματος.

Ο/Η νηπιαγωγός πριν διαβάσει το παραμύθι «Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας», φέρνει στην τάξη εικόνες της ιστορίας (χωρίς το κείμενο). Χωρίζει τα παιδιά σε ζευγάρια και ζητάει να βάλουν τις εικόνες σε σειρά με σκοπό τη δημιουργία μιας ιστορίας. Το κάθε ζευγάρι θα φτιάξει μια ξεχωριστή ιστορία, χρησιμοποιώντας τους ίδιους χαρακτήρες και τις ίδιες σκηνές. Αυτή η δραστηριότητα αποτελεί μια καλή ευκαιρία να παρατηρήσει ο/η εκπαιδευτικός πόσο διαφορετικά αντιλαμβάνονται τα παιδιά τις ίδιες εικόνες. Καλεί τα παιδιά να κρατήσουν σημειώσεις με όποιον τρόπο μπορούν και προτείνει να τοποθετήσουν τις εικόνες με τη σειρά σε κάποιον πίνακα. Παροτρύνει επίσης, τα παιδιά να δοκιμάσουν να γράψουν το κείμενο πάνω στις σελίδες και στη συνέχεια να φτιάξουν εξώφυλλο ώστε να τα δέσουν όλα μαζί και να φτιάξουν το δικό τους βιβλίο (εφόσον έχουν κάνει ξανά παρόμοια διαδικασία). Αφού ολοκληρώσουν όλα τα ζευγάρια, συγκεντρώνονται στην παρεούλα και τα παιδιά αφηγούνται τις ιστορίες τους.

Η δραστηριότητα προτείνεται να πραγματοποιηθεί καθ' όλη τη διάρκεια τη διάρκεια της ημέρας και οι ιστορίες των παιδιών μπορεί να διαβαστούν σε διαφορετικές ημέρες.

12η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να παράγουν γραπτά κείμενα αξιοποιώντας είδη γραφής (π.χ. επινοημένη γραφή) και διάφορους σημειωτικούς τρόπους.

- Να τοποθετούν σωστά το σώμα τους και να χρησιμοποιούν με τον κατάλληλο τρόπο τα μέσα και τα υλικά για να παράγουν γραφή.
- Να αναλύουν τις ιστορίες δημιουργώντας εικόνες και διατυπώνοντας κρίσεις για τους ήρωες και την πλοκή.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να οργανώνουν τον προσωπικό χώρο και την ατομική δράση.
- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.

Τέχνες:

- Να αποκτούν σταδιακά αυτοπεποίθηση στην προφορική παρουσίαση εικαστικών δημιουργιών.

Ο/Η εκπαιδευτικός αναφέρει στα παιδιά πως για να κατανοήσουν καλύτερα τον Έλμερ θα πρέπει να μάθουν ορισμένα στοιχεία για αυτόν. Για αυτόν τον σκοπό έχει δημιουργήσει ένα φύλλο εργασίας στο οποίο τα παιδιά θα μπορούν να γράψουν και να ζωγραφίσουν τις πληροφορίες για τον ελέφαντα. Το συγκεκριμένο φύλλο μπορεί να μοιραστεί ατομικά ή ομαδικά. Οι πληροφορίες που τα παιδιά θα πρέπει να συμπληρώσουν είναι: όνομα, ηλικία, ενδιαφέροντα/χόμπυ, τόπος κατοικίας, στόχοι, επάγγελμα. Τα παιδιά συμπληρώνουν τα παραπάνω στοιχεία και συγκεντρώνονται στην παρεούλα για να συζητήσουν αυτά που σημείωσαν. Παρουσιάζοντας τον Έλμερ από τη δική τους σκοπιά, τα νήπια εξηγούν τις πληροφορίες κάνοντας αναφορές στο βιβλίο.

Όνομα	
Ηλικία	
Ενδιαφέροντα/Χόμπυ	
Τόπος κατοικίας	
Στόχοι	

Επάγγελμα	
------------------	--

Πίνακας 1: Φύλλο εργασίας Α΄

13η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.
- Να παράγουν και να αναδιηγούνται κείμενα.
- Να εμπλουτίζουν το λεξιλόγιό τους.
- Να περιγράφουν τη βασική ιδέα του γραπτού κειμένου συνοψίζοντας πληροφορίες ή συνάγοντας συμπεράσματα.
- Να αναλύουν τις ιστορίες δημιουργώντας εικόνες και διατυπώνοντας κρίσεις για τους ήρωες και την πλοκή.
- Να παράγουν γραπτά κείμενα αξιοποιώντας είδη γραφής (π.χ. επισημασμένη γραφή) και διάφορους σημειωτικούς τρόπους

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να μοιράζονται υλικά και αντικείμενα στο παιχνίδι και σε άλλες περιπτώσεις.

- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.
- Να εμπλουτίζουν τα εκφραστικά τους μέσα για την επικοινωνία των συναισθημάτων.

Τέχνες:

- Να αναγνωρίζουν το σώμα, την κίνηση, το πρόσωπο και τη φωνή ως μέσο θεατρική έκφρασης, επικοινωνίας και δημιουργίας νοημάτων.
- Να προσδιορίζουν τον ρόλο ως μέσο για να υποδυθούν έναν “άλλο” χαρακτήρα και να αλληλεπιδρούν σε έναν άλλο χώρο και χρόνο.
- Να δομούν τα στοιχεία του ρόλου τους στα πλαίσια ενός σεναρίου.

Συζητώντας με τα παιδιά στην τάξη για το παραμύθι ο/η νηπιαγωγός ρωτάει τα παιδιά πως φαντάζονται τις επόμενες ιστορίες του Έλμερ. Τα παιδιά αναφέρουν τις ιδέες τους και τις σημειώνουν στον πίνακα της τάξης, χωρίζει αυτά που ανέφεραν τα παιδιά σε 4 κατηγορίες, “ήρωες”, “πρόβλημα”, “δράση”, “τέλος”. Σε περίπτωση που μία από τις κατηγορίες υστερεί, ο/η εκπαιδευτικός κάνει ερωτήσεις για να εμπλουτίσει τα στοιχεία (π.χ. ποιοι άλλοι ήρωες μπορεί να συμμετέχουν;, πως μπορεί να δοθεί η λύση στο πρόβλημα κ.α.). Γράφει όλες τις ιδέες σε χαρτί και τις τοποθετεί σε 4 κουτιά ανά κατηγορία. Χωρίζει τα παιδιά σε ζευγάρια και παίρνουν ένα χαρτί από το κάθε κουτί, ώστε να δημιουργήσουν μία ιστορία με αυτά τα βασικά στοιχεία. Παροτρύνει τα παιδιά να χρησιμοποιήσουν όλα τα στοιχεία αυτούσια και σε περίπτωση που δυσκολεύονται να τα μεταποιήσουν. Ζητάει μάλιστα, από τα ζευγάρια να σκεφτούν τι είδους θα είναι το κείμενο τους (αυτό προϋποθέτει να έχουν εκτεθεί τα παιδιά σε διάφορα κειμενικά είδη) προτού το γράψουν. Καλεί τα παιδιά να σκεφτούν πρώτα τους χαρακτήρες των ηρώων και τον τρόπο δράσης τους και έπειτα να φτιάξουν την ιστορία. Τέλος, συζητούν για τη σειρά των γεγονότων και τους τρόπους με τους οποίους οι ήρωες επηρεάζουν το “πρόβλημα”, τη “δράση” και τη “λύση”. Τα παιδιά συνθέτουν τις ιστορίες τους και την παρουσιάζουν στην παρέούλα με τον ανάλογο τρόπο (δραματοποίηση, αφήγηση κ.α.) Η δραστηριότητα προτείνεται να απλωθεί καθ’όλη τη διάρκεια της μέρας καθώς αποτελείται από πολλά και μακροσκελή μέρη.

14η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.
- Να παράγουν γραπτά κείμενα αξιοποιώντας είδη γραφής (π.χ. επινοημένη γραφή) και διάφορους σημειωτικούς τρόπους.
- Να τοποθετούν σωστά το σώμα τους και να χρησιμοποιούν με τον κατάλληλο τρόπο τα μέσα και τα υλικά για να παράγουν γραφή.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να οργανώνουν τον προσωπικό χώρο και την ατομική δράση.

Χρησιμοποιώντας τον Έλμερ και τους χαρακτήρες των ιστοριών που δημιούργησαν, ο/η νηπιαγωγός φέρνει στην τάξη ένα κουτί με επίθετα, επαγγέλματα, συνήθειες και χόμπυ, ηλικίες και ονόματα. Τα χαρτάκια μέσα στο κουτί έχουν διαφορετικά χρώματα και το κάθε χρώμα αντιπροσωπεύει μία από τις παραπάνω κατηγορίες. Το κάθε παιδί θα πρέπει να πάρει 3 χαρτάκια (διαφορετικού χρώματος) και να φτιάξουν μια σκηνή, στην οποία χρησιμοποιούν όλα τα στοιχεία τα οποία τράβηξαν από το κουτί. Προτού ωστόσο γράψουν ή ζωγραφίσουν τη σκηνή θα πρέπει να συμπληρώσουν τον πίνακα προηγούμενης δραστηριότητας, ο οποίος θα περιέχει κάποιες επιπλέον πληροφορίες.

Όνομα	
Ηλικία	
Ενδιαφέροντα/χομπυ	
Στόχοι	
Επάγγελμα	

Τόπος κατοικίας	
Φοβίες	
Πού πηγαίνει σηνήθως;	
Τι λένε για αυτόν/η οι φίλοι του/της;	

Πίνακας 2: Φύλλο Εργασίας Β'

15η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.
- Να παράγουν και να αναδιηγούνται κείμενα.
- Να επιδίδονται σε πρακτικές ολικής, προσποιητής και συμμετοχικής ανάγνωσης.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να οργανώνουν τον προσωπικό χώρο και την ατομική δράση.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να χρησιμοποιούν μη λεκτικούς τρόπους έκφρασης συναισθημάτων.

Έχοντας δημιουργήσει νέους χαρακτήρες στις προηγούμενες δραστηριότητες ο/η νηπιαγωγός προτείνει στα παιδιά να γνωρίσουν ο ένας στον άλλο τους ήρωες που έφτιαξαν. Τα παιδιά χωρίζονται σε ζευγάρια με τυχαίο τρόπο και παρουσιάζουν τον χαρακτήρα που είχαν δημιουργήσει στην προηγούμενη δραστηριότητα. Το κάθε παιδί μπορεί να προσεγγίσει την παρουσίαση με όποιον τρόπο προτιμά. Θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν το φύλλο εργασίας της παραπάνω δραστηριότητας, είτε να περιγράψουν μία συνηθισμένη μέρα του ήρωα, είτε φυσικά να χρησιμοποιήσουν όποιον τρόπο εξυπηρετεί καλύτερα. Το δεύτερο παιδί του ζευγαριού, σύμφωνα με όσα άκουσε θα πρέπει να ζωγραφίσει τον ήρωα στον χώρο του. Η διαδικασία θα επαναληφθεί και για τα δύο παιδιά. Τέλος, ο/η νηπιαγωγός μπορεί να συγκεντρώσει όλους τους χαρακτήρες και να τους δέσει σε ένα βιβλίο, αφού βέβαια έχει παροτρύνει τα παιδιά να σημειώσουν το όνομα του χαρακτήρα και μια σύντομη περιγραφή.

16η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να εμπλουτίζουν το λεξιλόγιό τους.

- Να επιδίδονται σε πρακτικές ολικής, προσποιητής και συμμετοχικής ανάγνωσης.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να χρησιμοποιούν μη λεκτικούς τρόπους έκφρασης συναισθημάτων.

Αφού ο/η νηπιαγωγός διαβάσει το παραμύθι “Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας” στην τάξη, αναφέρει στα παιδιά πως θα παίξουν το “Παιχνίδι με τις λέξεις”. Φέρνει, λοιπόν, στην τάξη εικόνες του βιβλίου με μεγεθυμένο το κείμενο, από το οποίο λείπουν λέξεις. Φέρνει επίσης επιπλέον λέξεις σε ξεχωριστά χαρτάκια, τις οποίες τα παιδιά θα πρέπει να τοποθετήσουν κατάλληλα στα κενά. Οι λέξεις αυτές δεν είναι ίδιες με αυτές του αρχικού κείμενο, ενώ παράλληλα, ανάλογα με τις επιλογές των παιδιών μπορεί να αλλάξει και η εξέλιξη της ιστορίας. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα μπορεί να πραγματοποιηθεί συλλογικά στην παρεούλα, σε μικρές ομάδες, ή και ατομικά. Σε επόμενο στάδιο, τα παιδιά μπορούν να γράψουν δικές τους λέξεις, ώστε να παίζουν μεταξύ τους, όποτε το επιθυμούν.

17η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να εμπλουτίζουν το λεξιλόγιό τους.
- Να περιγράφουν τη βασική ιδέα τους γραπτού κειμένου συνοψίζοντας πληροφορίες ή συνάγοντας συμπεράσματα.
- Να επιδίδονται σε πρακτικές ολικής, προσποιητής και συμμετοχικής ανάγνωσης.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.
- Να χρησιμοποιούν μη λεκτικούς τρόπους έκφρασης συναισθημάτων.

Τέχνες:

- Να συνεργάζονται για τη δημιουργία ενός καλλιτεχνήματος.

Ο/Η εκπαιδευτικός αφού διαβάσει το παραμύθι “Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας” φέρνει στην τάξη περιοδικά και εφημερίδες. Χωρίζει τα παιδιά με τυχαίο τρόπο σε ομάδες των τεσσάρων και ζητάει να επιλέξουν εικόνες και κείμενα από αυτά που έχει φέρει, με σκοπό να δημιουργήσουν μια νέα έκδοση του παραμυθιού. Έπειτα αναθέτει στην κάθε ομάδα από ένα απόσπασμα, ενώ μία ομάδα αναλαμβάνει το εξώφυλλο. Ο/Η νηπιαγωγός τροποποιεί το κείμενο με τέτοιο τρόπο, ώστε να γίνει πιο μικρό και συνεπώς πιο εύκολο για τα παιδιά να βρουν τις λέξεις στα περιοδικά και τις εφημερίδες. Στην πορεία της δραστηριότητας ίσως προκύψουν ζητήματα, όπως η απουσία λέξεων, εικόνων ή σχημάτων. Ο/Η εκπαιδευτικός καλείται να αφήσει τα παιδιά να βρουν μόνα τους λύσεις, ενώ αν δυσκολεύονται πολύ μπορεί να παρέμβει με ερωτήσεις και να βοηθήσει τα παιδιά να οδηγηθούν μόνα τους στην επίλυση του προβλήματος. Αφού όλες οι ομάδες ολοκληρώσουν, συγκεντρώνονται στην παρεούλα και τοποθετούν κάτω με τυχαία σειρά τις “σελίδες” τους. Ένα παιδί-διαφορετικό κάθε φορά, σηκώνεται και τοποθετεί τις σελίδες στη σωστή σειρά. Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει για να είναι σίγουροι πως έχουν τοποθετήσει στη σωστή σειρά την κάθε σελίδα, να διαβάσουν το κείμενο. Αφού ολοκληρώσουν την παραπάνω διαδικασία, όλοι μαζί δένουν το βιβλίο και το διαβάζουν.

Η δραστηριότητα αυτή προτείνεται να διαρκέσει όλη τη μέρα καθώς αποτελείται από πολλά τμήματα, τα οποία είναι όλα αρκετά χρονοβόρα.

18η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να εμπλουτίζουν το λεξιλόγιό τους.
- Να περιγράφουν τη βασική ιδέα του γραπτού κειμένου συνοψίζοντας πληροφορίες ή συνάγοντας συμπεράσματα.
- Να αναλύουν τις ιστορίες δημιουργώντας εικόνες και διατυπώνοντας κρίσεις για τους ήρωες και την πλοκή.
- Να παράγουν γραπτά κείμενα αξιοποιώντας είδη γραφής (π.χ. επισημασμένη γραφή) και διάφορους σημειωτικούς τρόπους.

- Να τοποθετούν σωστά το σώμα τους και να χρησιμοποιούν με τον κατάλληλο τρόπο τα μέσα και τα υλικά για να παράγουν γραφή.
- Να αντιστοιχίζουν τα φωνήματα με τα αντίστοιχα.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.
- Να χρησιμοποιούν μη λεκτικούς τρόπους έκφρασης συναισθημάτων.

Ο/Η νηπιαγωγός χωρίζει τα παιδιά σε ομάδες των τεσσάρων και τους μοιράζει από μία εικόνα του παραμυθιού. Η κάθε εικόνα πάνω από τα ζώα έχει συννεφάκια (κόμικ), ώστε τα παιδιά να μπορούν να γράψουν ότι θέλουν, χωρίς αυτό να συνάδει απαραίτητα με την ιστορία. Ο/Η νηπιαγωγός συζητά με τα παιδιά για τη λογική, χρονική συνοχή που θα πρέπει να έχει ο διάλογος που θα δημιουργήσουν. Συζητούν επίσης για το πως τα λόγια των ηρώων θα πρέπει να σχετίζονται άμεσα με τη στάση των ζώων και τα συναισθήματά τους, στις εικόνες που έχουν μοιραστεί. Τα παιδιά παροτρύνονται να συζητήσουν για τους διαλόγους προτού τους γράψουν και να συμφωνήσουν τον σκοπό και το θέμα της σκηνής που έχουν. Σε πρώτη φάση η κάθε ομάδα μπορεί να λειτουργήσει αυτόνομα. Σε επόμενο στάδιο μπορούν στην ολομέλεια να συμφωνήσουν εκ των προτέρων την εξέλιξη της ιστορίας και οι ομάδες να γράψουν τους ανάλογους διαλόγους. Φυσικά στην δεύτερη εκδοχή της δραστηριότητας μπορούν οι εικόνες να δεθούν και να φτιαχτεί ένα ολοκληρωμένο κόμικ.

19η

Στόχοι:

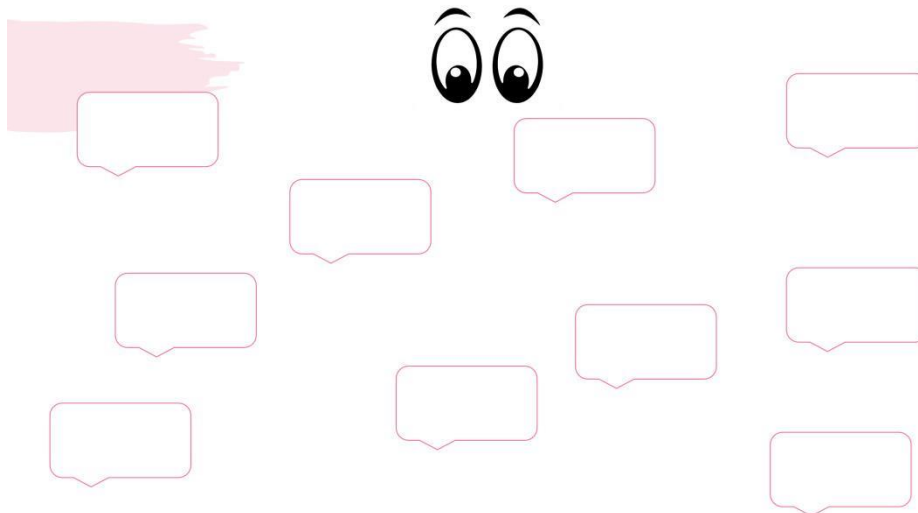
Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να τοποθετούν σωστά το σώμα τους και να χρησιμοποιούν με τον κατάλληλο τρόπο τα μέσα και τα υλικά για να παράγουν γραφή.
- Να αντιστοιχίζουν τα φωνήματα με τα αντίστοιχα γράμματα.

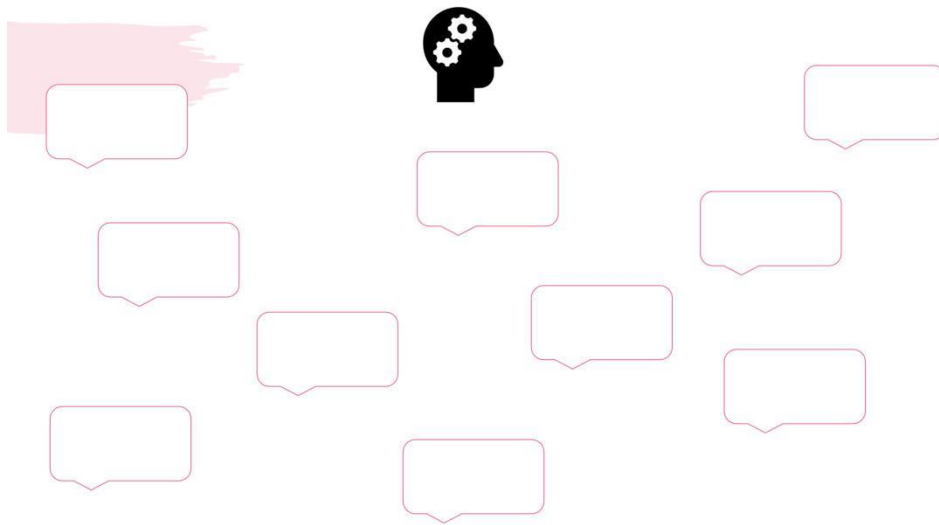
Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να οργανώνουν τον προσωπικό χώρο και την ατομική δράση.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να ταυτίζονται συναισθηματικά με πραγματικά ή φανταστικά πρόσωπα.

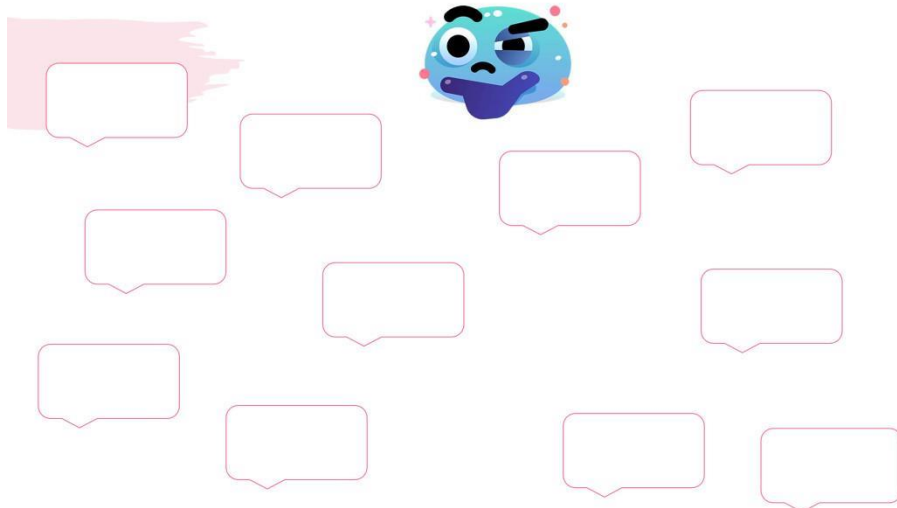
Πριν διαβάσει ο/η νηπιαγωγός το παραμύθι “Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας”, δείχνει στα παιδιά μία από τις εικόνες του βιβλίου, στην οποία φαίνεται ο Έλμερ μαζί με τους υπόλοιπους ελέφαντες. Αφήνει την εικόνα σε κεντρικό σημείο της αίθουσας, ώστε να τη βλέπουν όλοι και μοιράζει στα παιδιά τα 3 παρακάτω φύλλα εργασίας. Τα παιδιά στο πρώτο θα γράψουν και θα ζωγραφίσουν τι βλέπουν, στο δεύτερο τι σκέφτονται και στο τρίτο φύλλο εργασίας θα γράψουν για τις απορίες που τους γεννά η συγκεκριμένη εικόνα.

Εικόνα 2: Φύλλο εργασίας “Βλέπω”

Εικόνα 3: Φύλλο εργασίας “Σκέφτομαι”

Εικόνα 4: Φύλλο εργασίας “Αναρωτιέμαι”

Μέσα από αυτή τη δραστηριότητα ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να εντοπίσει τις αρχικές αντιλήψεις των παιδιών σχετικά με τον τρόπο που αντιλαμβάνονται τη διαφορετικότητα. Τα νήπια πέρα από το τι βλέπουν, μπορούν να αναφέρουν σύντομα τις σκέψεις τους σχετικά με

τη διαφορετική εμφάνιση. Επιπλέον, μπορούν να σημειώσουν για την αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφορετικών ελεφάντων. Παράλληλα, μπορεί να εντοπίσει και τη γνώμη των ίδιων των παιδιών για το πως θα μπορούσαν να συμπεριφερθούν σε μία όμοια κατάσταση.

20η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να παράγουν και να αναδιηγούνται κείμενα.
- Να περιγράφουν τη βασική ιδέα του γραπτού κειμένου συνοψίζοντας πληροφορίες ή συνάγοντας συμπεράσματα.
- Να παράγουν γραπτά κείμενα αξιοποιώντας είδη γραφής (π.χ. επινοημένη γραφή) και διάφορους σημειωτικούς τρόπους.
- Να τοποθετούν σωστά το σώμα τους και να χρησιμοποιούν με τον κατάλληλο τρόπο τα μέσα και τα υλικά για να παράγουν γραφή.
- Να αντιστοιχίζουν τα φωνήματα με τα αντίστοιχα γράμματα.
- Να επιδίδονται σε πρακτικές ολικής, προσποιητής και συμμετοχικής ανάγνωσης.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.
- Να χρησιμοποιούν μη λεκτικούς τρόπους έκφρασης συναισθημάτων.

Αφού ο /η νηπιαγωγός διαβάσει την ιστορία “Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας” στην τάξη, συζητούν όλοι μαζί για τους ήρωες του παραμυθιού. Τα παιδιά αναφέρουν τις σκέψεις τους για τα ζώα και συζητούν για τη δράση τους. Στη συνέχεια, ο/η νηπιαγωγός ρωτά τα παιδιά ποιος πιστεύουν ότι αφηγείται την ιστορία και εξηγούν τους λόγους για τους οποίους το πιστεύουν αυτό. Έπειτα ζητάει από τα παιδιά να αναφέρουν ποιος άλλος θα μπορούσε να αποτελεί τον αφηγητή της ιστορίας και σημειώνει όλες τις ιδέες στον πίνακα. Όλοι μαζί εξετάζουν μία-μία τις περιπτώσεις και συζητούν για τις τροποποιήσεις που θα χρειαστεί να γίνουν για την κάθε αφήγηση. Τα νήπια χωρίζονται με τυχαίο τρόπο σε ομάδες, τόσες όσες και οι ιδέες τους και κάνουν τις αλλαγές στο κείμενο του παραμυθιού, ώστε να ταιριάζει με τον

νέο αφηγητή. Τέλος συγκεντρώνονται όλοι στην παρεούλα, ώστε η κάθε ομάδα να παρουσιάσει τη δική της νέα εκδοχή της ιστορίας.

Η δραστηριότητα προτείνεται να μοιραστεί στη διάρκεια της ημέρας, καθώς όλα της τα στάδια απαιτούν αρκετό χρόνο.

21η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.
- Να εμπλουτίζουν το λεξιλόγιό τους.
- Να αναλύουν τις ιστορίες δημιουργώντας εικόνες και διατυπώνοντας κρίσεις για τους ήρωες και την πλοκή.
- Να παράγουν γραπτά κείμενα αξιοποιώντας είδη γραφής (π.χ. επισημασμένη γραφή) και διάφορους σημειωτικούς τρόπους.
- Να τοποθετούν σωστά το σώμα τους και να χρησιμοποιούν με τον κατάλληλο τρόπο τα μέσα και τα υλικά για να παράγουν γραφή.
- Να αντιστοιχίζουν τα φωνήματα με τα αντίστοιχα γράμματα.
- Να επιδίδονται σε πρακτικές ολικής, προσπονητής και συμμετοχικής ανάγνωσης.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.

Ο/Η νηπιαγωγός πριν διαβάσει το παραμύθι στην τάξη, δείχνει στα παιδιά τη σκηνή κατά την οποία ο Έλμερ κυλιέται στα μούρα για να γίνει γκρι. Ζητάει από τα παιδιά να σκεφτούν τι μπορεί να συνέβη και να θέλησε ένας παρδαλός ελέφαντας να γίνει γκρι. Είναι σημαντικό να σημειωθεί, ότι τα παιδιά δεν πρέπει να γνωρίζουν καμία πληροφορία για την ιστορία και να μην έχουν δει κάποια άλλη εικόνα. Αφού όλοι πουν και εξηγήσουν τις υποθέσεις τους, ο/η εκπαιδευτικός ρωτάει ποιες ενέργειες θα πραγματοποιούσε ο ελέφαντας αφού βάρφηκε γκρι. Μέσω αυτής της συζήτησης μπορούν να γίνουν αντιληπτές οι σκέψεις των παιδιών σχετικά με τη διαφορετικότητα και την απόκλιση από τη νόρμα. Επίσης, ο/η νηπιαγωγός μπορεί να εντοπίσει τη γνώμη των παιδιών, όσον αφορά την προσπάθεια για αλλαγή και την ανάγκη του ελέφαντα στην προκειμένη περίπτωση για ομοιομορφία. Θα δοθεί η ευκαιρία να συζητήσουν

τους λόγους για τους οποίους ο Έλμερ θέλησε να μοιάσει στους υπόλοιπους ελέφαντες. Συζητούν επίσης για τη δεκτικότητα και την αποδοχή που μπορεί να έχει κάποιος, ο οποίος δεν μοιάζει εμφανισιακά με το σύνολο. Τέλος, διαβάζουν το παραμύθι και συγκρίνουν τις υποθέσεις τους με τα γεγονότα της ιστορίας.

22η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να αναλύουν τις ιστορίες δημιουργώντας εικόνες και διατυπώνοντας κρίσεις για τους ήρωες και την πλοκή.
- Να παράγουν γραπτά κείμενα αξιοποιώντας είδη γραφής (π.χ. επινοημένη γραφή) και διάφορους σημειωτικούς τρόπους.
- Να τοποθετούν σωστά το σώμα τους και να χρησιμοποιούν με τον κατάλληλο τρόπο τα μέσα και τα υλικά για να παράγουν γραφή.
- Να αντιστοιχίζουν τα φωνήματα με τα αντίστοιχα γράμματα.
- Να επιδίδονται σε πρακτικές ολικής, προσπονητής και συμμετοχικής ανάγνωσης.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.
- Να χρησιμοποιούν μη λεκτικούς τρόπους έκφρασης συναισθημάτων.

Ο/Η νηπιαγωγός φέρνει ένα κουτί στην τάξη γεμάτο χαρτάκια στα οποία έχει γράψει διάφορα επίθετα. Αφού διαβάσουν το παραμύθι όλοι μαζί, ο/η νηπιαγωγός χωρίζει τα παιδιά με τυχαίο τρόπο σε ομάδες των τεσσάρων και τους μοιράζει από μία εικόνα από το βιβλίο. Στη συνέχεια, μοιράζει στην κάθε ομάδα από έξι επίθετα και ζητάει από τα παιδιά να τα ταιριάξουν με κάποιον τρόπο με την εικόνα που τους έχει δοθεί. Τα νήπια ίσως επινοήσουν κάποια ιστορία ώστε να συσχετίσουν τις λέξεις ή κάνουν κάποια περιγραφή της εικόνας εφόσον τα επίθετα ταιριάξουν σε αυτό τον σκοπό. Τα παιδιά επίσης μπορεί να χρησιμοποιήσουν τις λέξεις ώστε να δημιουργήσουν διαλόγους. Ο/Η εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τα παιδιά να κρατήσουν σημειώσεις, με όποιον τρόπο μπορούν και να χρησιμοποιήσουν όλα τα επίθετα προσαρμόζοντάς τα φυσικά ώστε να συνάδουν με το κείμενο. Αφού όλες οι ομάδες ολοκληρώσουν, συγκεντρώνονται στην παρούσα και παρουσιάζουν το κείμενο που δημιούργησαν. Σε επόμενο στάδιο ο/η νηπιαγωγός, μπορεί να μοιράσει ίσο αριθμό επιθέτων

και ουσιαστικών. Τα παιδιά θα κληθούν πρώτα να δημιουργήσουν ζεύγη λέξεων και έπειτα να τα συσχετίσουν με την εικόνα.

23η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να παράγουν και να αναδηγούνται κείμενα.
- Να χρησιμοποιούν εξωγλωσσικά και παραγλωσσικά στοιχεία (π.χ. εκφράσεις προσώπου και κινήσεις, ένταση φωνής κ.α.) για την παραγωγή κειμένων και την επίτευξη επικοινωνίας.
- Να αναλύουν τις ιστορίες δημιουργώντας εικόνες και διατυπώνοντας κρίσεις για τους ήρωες και την πλοκή.
- Να επιδίδονται σε πρακτικές ολικής, προσποιητής και συμμετοχικής ανάγνωσης

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.
- Να χρησιμοποιούν μη λεκτικούς τρόπους έκφρασης συναισθημάτων.

Τα παιδιά συζητούν στην παρεούλα για το ποια θα μπορούσε να είναι η συνέχεια της ιστορίας του Έλμερ. Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει στα παιδιά να τη δημιουργήσουν όλοι μαζί και μοιράζει ένα χαρτάκι στο κάθε νήπιο στο οποίο αναγράφεται μια τυχαία λέξη. Τα παιδιά καλούνται να δημιουργήσουν προτάσεις στις οποίες συμπεριλαμβάνεται η λέξη που τους μοιράστηκε, ώστε να δημιουργηθεί μία ιστορία. Αφού βεβαιωθεί πως όλα τα παιδιά έχουν διαβάσει σωστά τη λέξη που τους αντιστοιχεί, αναφέρει πως μόλις το προηγούμενο παιδί πει τη λέξη του, τότε θα το διακόπτει και θα συνεχίζει το επόμενο. Επισημαίνει επιπλέον, πως το τελευταίο παιδί θα πρέπει να πρέπει να φροντίσει να ολοκληρώσει την ιστορία. Η διαδικασία αυτή μπορεί να επαναληφθεί όσες φορές το επιθυμούν τα παιδιά, ανταλλάζοντας λέξεις ή παίρνοντας νέες από τον/την νηπιαγωγό. Εάν η ιστορία αρέσει πολύ στα παιδιά και το επιθυμούν, μπορούν να τη εικονογραφήσουν όλοι μαζί, έπειτα να φτιάξουν εξώφυλλο και οπισθόφυλλο και τέλος να δέσουν τις σελίδες, φτιάχνοντας ένα νέο βιβλίο.

24η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να παράγουν και να αναδιηγούνται κείμενα.
- Να αναλύουν τις ιστορίες δημιουργώντας εικόνες και διατυπώνοντας κρίσεις για του ήρωες και την πλοκή.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να οργανώνουν τον προσωπικό χώρο και την ατομική δράση.
- Να μοιράζονται υλικά και αντικείμενα στο παιχνίδι και σε άλλες περιπτώσεις.

Τέχνες:

- Να πειραματίζονται με την ανάμειξη χρωμάτων και τη χρήση διαφορετικών υλικών.
- Να συνθέτουν πρωτότυπα έργα συνδυάζοντας υλικά με δημιουργικό τρόπο.
- Να συνεργάζονται για τη δημιουργία ενός καλλιτεχνήματος.

Συζητώντας στην τάξη για τις νέες περιπέτειες του Έλμερ και ενώ τα παιδιά αναφέρουν τις σκέψεις τους, ο/η νηπιαγωγός διαπιστώνει πως υπάρχουν πολλές και διαφορετικές ιδέες. Χωρίζει τα παιδιά σε ζευγάρια και μοιράζει στο κάθε ένα από μία κόλλα Α3 ή ένα χαρτόνι, χωρισμένο σε πλαίσια. Τα παιδιά ζωγραφίζουν όλα τα πλαίσια, εκτός από τα δύο τελευταία δημιουργώντας μία νέα ιστορία (μπορούν να φτιάξουν κόμικ ή ένα κλασσικό παραμύθι). Όταν, λοιπόν, ζωγραφίσουν και το τελευταίο πλαίσιο που τους αντιστοιχεί, τότε ανταλλάζουν χαρτόνια με το ζευγάρι τους. Σε αυτό το σημείο τα παιδιά καλούνται να μελετήσουν την ιστορία μέχρι εκεί που έχει γράψει/ζωγραφίσει το ταίρι τους, να σκεφτούν ένα κατάλληλο τέλος και να το ζωγραφίσουν. Τέλος, όταν και τα δύο παιδιά ολοκληρώσουν παρουσιάζουν το ένα στο άλλο την ιστορία όπως τελικά τη διαμόρφωσαν. Παράλληλα, αναφέρουν πως είχαν σκεφτεί το τέλος της ιστορίας τους και παρατηρούν πόσο τελικά αυτό διαφέρει από την ιδέα του ζευγαριού τους.

25η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να χρησιμοποιούν εξωγλωσσικά και παραγλωσσικά στοιχεία (π.χ. εκφράσεις προσώπου και κινήσεις, ένταση φωνής κ.α.) για την παραγωγή κειμένων και την επίτευξη επικοινωνίας.
- Να εμπλουτίζουν το λεξιλόγιό τους.
- Να επιδίδονται σε πρακτικές ολικής, προσποιητής και συμμετοχικής ανάγνωσης.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να οργανώνουν τον προσωπικό χώρο και την ατομική δράση.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.

Ο/Η εκπαιδευτικός απομονώνει φράσεις 4-5 λέξεων από το παραμύθι “Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας” και τις γράφει σε χαρτάκια. Χωρίζει έπειτα τα παιδιά σε ομάδες των 4 με τυχαίο τρόπο και τους μοιράζει από μία φράση. Τα παιδιά κάθονται κυκλικά, με το πρώτο να ξεκινά διαβάζοντας το χαρτάκι, το επόμενο συνεχίζει επαναλαμβάνοντας τη φράση και προσθέτει μερικές ακόμα λέξεις (4-5). Το τρίτο παιδί, συνεχίζει επαναλαμβάνοντας την αρχική φράση και τη φράση του προηγούμενου, ενώ η διαδικασία συνεχίζει να επαναλαμβάνεται έως ότου το κάθε παιδί μιλήσει 2 φορές. Σκοπός του παιχνιδιού είναι, τα παιδιά να ανακαλέσουν τη σκηνή στην οποία έχει ειπωθεί η αρχική φράση στο παραμύθι και να τη συνεχίσουν, δημιουργώντας μια νέα εκδοχή. Εφόσον η διαδικασία είναι σύντομη και διασκεδαστική, οι ομάδες μόλις ολοκληρώσουν μπορούν να ανταλλάξουν χαρτάκια και να συνεχίσουν το παιχνίδι.

26η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να αναγνωρίζουν βασικά σημεία στίξης.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.

- Να χρησιμοποιούν μη λεκτικούς τρόπους έκφρασης συναισθημάτων.

Ο/Η νηπιαγωγός συζητά στην παρεούλα με τα παιδιά για τα σημεία στίξης. Εξηγεί τη χρησιμότητα και την αναγκαιότητά τους στα κείμενα. Γράφει στον πίνακα τα τρία από τα σημεία στίξης που θα χρησιμοποιούν στη δραστηριότητα, την τελεία, το ερωτηματικό και το θαυμαστικό. Αναφέρει το κάθε ένα και ρωτάει τα παιδιά σε τι πιστεύουν ότι χρησιμεύει. Ο/Η εκπαιδευτικός συμπληρώνει πληροφορίες εάν χρειαστεί και χωρίζει τα παιδιά σε ομάδες των τεσσάρων. Οι ομάδες επιλέγουν από ένα κομμάτι του κειμένου του παραμυθιού “Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας”, το οποίο ο/η νηπιαγωγός έχει επεξεργαστεί ώστε να μην υπάρχουν σημεία στίξης. Στα παιδιά δίνονται μολύβια και σβήστρες και καλούνται να τοποθετήσουν τα κατάλληλα σημεία στίξης στο κείμενο. Αφού όλες οι ομάδες ολοκληρώσουν συγκεντρώνονται στην παρεούλα, ώστε να παρουσιάσουν το κείμενό τους. Τα παιδιά οφείλουν να δικαιολογήσουν το κάθε σημείο στίξης και συζητούν με τους υπόλοιπους για το αν χρησιμοποιήθηκε το κατάλληλο. Τα παιδιά τέλος, αναφέρουν σε τι θα χρησίμευε κάποιο άλλο σημείο στίξης και πραγματοποιούν τις ανάλογες αλλαγές.

27η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να χρησιμοποιούν εξωγλωσσικά και παραγλωσσικά στοιχεία (π.χ. εκφράσεις προσώπου και κινήσεις, ένταση φωνής κ.α.) για την παραγωγή κειμένων και την επίτευξη επικοινωνίας.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να ορίζουν τον προσωπικό χώρο και τα προσωπικά όρια.
- Να έχουν επίγνωση των δυνατοτήτων τους.
- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.
- Να χρησιμοποιούν μη λεκτικούς τρόπους έκφρασης συναισθημάτων.

Τέχνες:

- Να συνθέτουν πρωτότυπα έργα συνδυάζοντας υλικά με δημιουργικό τρόπο.

- Να συνεργάζονται για τη δημιουργία ενός καλλιτεχνήματος.
- Να αποκτούν σταδιακά αυτοπεποίθηση στην προφορική παρουσίαση εικαστικών δημιουργιών.

Κάνοντας με τα παιδιά μια συζήτηση στο πλαίσιο της διαφορετικότητας, με αφορμή τη διαφορετικότητα του Έλμερ, ο/η νηπιαγωγός ρωτάει τα παιδιά για το κατά πόσο οι άνθρωποι διαφέρουν μεταξύ τους. Παρακάτω αναφέρονται μερικές από τις ενδεικτικές ερωτήσεις:

- Τι είδους διαφορές μπορεί να έχουν οι άνθρωποι μεταξύ τους;
- Στην τάξη είμαστε όλοι ίδιοι;
- Πώς μας επηρεάζει η ανομοιομορφία;
- Πώς θα έπρεπε να αντιμετωπίζουμε τους διαφορετικούς ανθρώπους;
- Πώς η εξωτερική εμφάνιση των ανθρώπων επηρεάζει τη γνώμη μας για αυτούς;

Στη συνέχεια, ο/η νηπιαγωγός αναφέρει στα παιδιά ότι μπορούν να φτιάξουν τους δικούς τους παράξενους, διαφορετικούς ανθρώπους. Χωρίζει τα παιδιά σε ομάδες των τεσσάρων με τυχαίο τρόπο και τους μοιράζει χαρτί του μέτρου και διάφορων ειδών μπογιές. Ένα παιδί από κάθε ομάδα ξαπλώνει στο χαρτί και οι υπόλοιποι ζωγραφίζουν το περίγραμμά του. Στη συνέχεια, αφού πρώτα συνεννοηθούν μεταξύ τους για το ύψος που θα ακολουθήσουν και τα σημεία που ο καθένας θα ζωγραφίσει. Αφού όλες οι ομάδες ολοκληρώσουν, συγκεντρώνονται στην παρεούλα, ώστε να παρουσιάσουν τον ήρωα στην ολομέλεια.

28η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να χρησιμοποιούν εξωγλωσσικά και παραγλωσσικά στοιχεία (π.χ. εκφράσεις προσώπου και κινήσεις, ένταση φωνής κ.α.) για την παραγωγή κειμένων και την επίτευξη επικοινωνίας.
- Να αναλύουν τις ιστορίες δημιουργώντας εικόνες και διατυπώνοντας κρίσεις για τους ήρωες και την πλοκή.
- Να παράγουν γραπτά κείμενα αξιοποιώντας είδη γραφής (π.χ. επινοημένη γραφή) και διάφορους σημειωτικούς τρόπους.
- Να τοποθετούν σωστά το σώμα τους και να χρησιμοποιούν με τον κατάλληλο τρόπο τα μέσα και τα υλικά για να παράγουν γραφή.

- Να αντιστοιχίζουν τα φωνήματα με τα αντίστοιχα γράμματα.
- Να επιδίδονται σε πρακτικές ολικής, προσπονητής και συμμετοχικής ανάγνωσης.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.
- Να χρησιμοποιούν μη λεκτικούς τρόπους έκφρασης συναισθημάτων.

Τέχνες:

- Να συνθέτουν πρωτότυπα έργα συνδυάζοντας υλικά με δημιουργικό τρόπο. (Τέχνες)
- Να συνεργάζονται για τη δημιουργία ενός καλλιτεχνήματος. (Τέχνες)
- Να αναγνωρίζουν το σώμα, την κίνηση, το πρόσωπο και τη φωνή ως μέσα θεατρικής έκφρασης, επικοινωνίας και δημιουργίας νοημάτων. (Τέχνες)
- Να δομούν τα στοιχεία του ρόλου τους στα πλαίσια ενός σεναρίου. (Τέχνες)

Σε συνέχεια της προηγούμενης δραστηριότητας, ο/η νηπιαγωγός καλεί τις ομάδες να συμπληρώσουν ένα φύλλο εργασίας για τον ήρωα που δημιούργησαν. Στο φύλλο θα συμπληρώσουν τα εξής στοιχεία: όνομα, ηλικία, επάγγελμα, τόπος κατοικίας, συνήθειες/χόμπυ. Στη συνέχεια, οι ομάδες θα πρέπει να φτιάξουν μια ιστορία κατά την οποία, ο ήρωας, όπως και στην ιστορία του Έλμερ, φεύγει από την ομάδα του και επιστρέφει αλλαγμένος. Τα παιδιά θα πρέπει να σημειώσουν πως αντιμετώπιζαν πριν την αλλαγή τον ήρωα τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας του και πως τον αντιμετωπίζουν αφού άλλαξε. Επιπλέον, μέσα στην ιστορία θα πρέπει να φαίνονται οι λόγοι για τους οποίους ο ήρωας αποφάσισε να αλλάξει την εμφάνισή του. Τέλος, στην ιστορία θα πρέπει να αναφέρεται αν τελικά η ομάδα προτιμά τον ήρωα αλλαγμένο ή τον αποδέχεται όπως ήταν αρχικά. Αφού δοθούν στα παιδιά οι παραπάνω οδηγίες, ο/η εκπαιδευτικός μοιράζει στις ομάδες χαρτόνι χωρισμένο σε 10 πλαίσια, στα οποία τα παιδιά θα ζωγραφίσουν τις σκηνές και θα γράψουν το κείμενο.

Ο/Η εκπαιδευτικός και τα παιδιά επιλέγουν μια μέρα της εβδομάδας κατά την οποία η κάθε ομάδα θα “συστήνει” τον ήρωά της στους υπόλοιπους και θα αφηγείται την ιστορία με όποιο τρόπο επιθυμεί (δραματοποίηση, απλή αφήγηση, κουκλοθέατρο κ.α.). Τέλος, μπορούν να τοποθετήσουν τους νέους ήρωες σε μια γωνιά της τάξης δημιουργώντας μια διαφορετική και αλλόκοτη παρέα. Με αυτό τον τρόπο τα παιδιά θα μπορούν να θυμούνται πως σε κάθε ομάδα

όλα τα μέλη, παρόλο που είναι διαφορετικά μεταξύ τους είναι ισότιμα, έχουν διαφορετικές ιδιότητες και είναι χρήσιμα για ξεχωριστούς λόγους και σε διαφορετικούς τομείς.

29η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.
- Να αναλύουν τις ιστορίες δημιουργώντας εικόνες και διατυπώνοντας κρίσεις για τους ήρωες και την πλοκή.
- Να παράγουν γραπτά κείμενα αξιοποιώντας είδη γραφής (π.χ. επισημασμένη γραφή) και διάφορους σημειωτικούς τρόπους.
- Να τοποθετούν σωστά το σώμα τους και να χρησιμοποιούν με τον κατάλληλο τρόπο τα μέσα και τα υλικά για να παράγουν γραφή.
- Να αντιστοιχίζουν τα φωνήματα με τα αντίστοιχα γράμματα.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.
- Να χρησιμοποιούν μη λεκτικούς τρόπους έκφρασης συναισθημάτων.

Ο/Η εκπαιδευτικός φέρνει στην τάξη το παραμύθι “Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας” χωρίς το κείμενο και με τις σελίδες ανάκατες. Χωρίζει τα παιδιά σε ομάδες των τεσσάρων και τους μοιράζει τις κόλλες. Καλεί τα παιδιά να βάλουν αρχικά τις σελίδες σε σειρά και έπειτα να γράψουν το κείμενο. Μην έχοντας καμία άλλη πληροφορία θα δημιουργήσουν νέες και διαφορετικές ιστορίες. Στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν θα διαφέρει μόνο το κείμενο μεταξύ των ομάδων, αλλά και η σειρά των σκηνών κατά πάσα πιθανότητα θα είναι τελείως διαφορετική. Αφού όλοι ολοκληρώσουν, παρουσιάζουν τις ιστορίες τους στην παρεούλα και εξηγούν τους λόγους για τους οποίους τοποθέτησαν τις σκηνές με τη συγκεκριμένη σειρά. Φυσικά όλες οι ομάδες θα παρουσιάσουν τις ιστορίες τους σε διαφορετικές ώρες και μέρες, ώστε να αφιερωθεί ισότιμα ο απαραίτητος χρόνος.

30η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.
- Να παράγουν γραπτά κείμενα αξιοποιώντας είδη γραφής (π.χ. επινοημένη γραφή) και διάφορους σημειωτικούς τρόπους.
- Να τοποθετούν σωστά το σώμα τους και να χρησιμοποιούν με τον κατάλληλο τρόπο τα μέσα και τα υλικά για να παράγουν γραφή.
- Να αντιστοιχίζουν τα φωνήματα με τα αντίστοιχα γράμματα.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.
- Να χρησιμοποιούν μη λεκτικούς τρόπους έκφρασης συναισθημάτων.
- Να διαθέτουν ομαδικότητα, ανοχή και σεβασμό στις ανάγκες των άλλων.

Τέχνες:

- Να συνθέτουν πρωτότυπα έργα συνδυάζοντας υλικά με δημιουργικό τρόπο.
- Να συνεργάζονται για τη δημιουργία ενός καλλιτεχνήματος.

Έχοντας δημιουργήσει διάφορες ιστορίες με τον Έλμερ και έχοντας κάνει μικρές παραστάσεις στην τάξη, τα παιδιά με τον/την εκπαιδευτικό από κοινού αποφασίζουν να ανεβάσουν μια μεγάλη θεατρική παράσταση για το σχολείο. Μεταξύ των άλλων προετοιμασιών συνειδητοποιούν πως χρειάζονται και μια αφίσα ώστε να το ανακοινώσουν στο υπόλοιπο σχολείο. Για τον σκοπό αυτό, ο/η νηπιαγωγός φέρνει στην τάξη μερικές αφίσες παιδικών θεατρικών παραστάσεων. Συζητούν για το ποια στοιχεία αποτελούν την αφίσα και τα σημειώνουν στον πίνακα. Συμφωνούν για τα στοιχεία τα οποία θα σημειώσουν και στη δική τους αφίσα, Συλλογικά αποφασίζουν για τα υλικά που θα χρησιμοποιήσουν και ο/η εκπαιδευτικός χωρίζει τα παιδιά σε ομάδες των τεσσάρων. Έπειτα, συζητούν για το τι θα κάνει η κάθε ομάδα και ξεκινούν να εργάζονται (η κάθε ομάδα ξεχωριστά δουλεύει πάνω στην αφίσα παίρνοντας τον χώρο και το, χρόνο της) Τέλος, κολλούν την αφίσα στον πίνακα ανακοινώσεων του σχολείου.

31η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.
- Να παράγουν γραπτά κείμενα αξιοποιώντας είδη γραφής (π.χ. επινοημένη γραφή) και διάφορους σημειωτικούς τρόπους.
- Να τοποθετούν σωστά το σώμα τους και να χρησιμοποιούν με τον κατάλληλο τρόπο τα μέσα και τα υλικά για να παράγουν γραφή.
- Να αντιστοιχίζουν τα φωνήματα με τα αντίστοιχα γράμματα.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.
- Να χρησιμοποιούν μη λεκτικούς τρόπους έκφρασης συναισθημάτων.

Τέχνες:

- Να συνθέτουν πρωτότυπα έργα συνδυάζοντας υλικά με δημιουργικό τρόπο.
- Να συνεργάζονται για τη δημιουργία ενός καλλιτεχνήματος.

Σε συνέχεια της προηγούμενης δραστηριότητας και στα πλαίσια της οργάνωσης της θεατρικής παράστασης, μεταξύ άλλων αναφέρεται πως είναι απαραίτητο να γραφούν μερικές προσκλήσεις. Ο/Η νηπιαγωγός ρωτάει τα παιδιά ποια είναι τα στοιχεία εκείνα που είναι απαραίτητο να αναγράφονται σε μία πρόσκληση θεατρικής παράστασης και σημειώνει τις ιδέες τους στον πίνακα. Στη συνέχεια, για να επιβεβαιώσουν και για να εμπλουτίσουν τα παραπάνω, κάνουν μια αναζήτηση στο διαδίκτυο με λέξεις κλειδιά που προτείνουν τα παιδιά. Όλοι μαζί συντάσσουν το κείμενο το οποίο κάποιο από τα παιδιά γράφει στον πίνακα. Ο/Η εκπαιδευτικός ρωτάει τα παιδιά πως θα φιλοτεχνήσουν τις προσκλήσεις, ώστε να συνάδουν με τη θεατρική τους παράσταση. Έπειτα χωρίζονται σε ομάδες των τεσσάρων και μοιράζουν αρμοδιότητες για τη δημιουργία των προσκλήσεων. Φυσικά η κάθε ομάδα παίρνει τον χώρο και τον χρόνο της, ώστε να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Η δραστηριότητα προτείνεται να απλωθεί καθ' όλη τη διάρκεια της μέρας καθώς αποτελείται από πολλά και χρονοβόρα τμήματα.

32η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.
- Να παράγουν και να αναδιηγούνται κείμενα.
- Να παράγουν γραπτά κείμενα αξιοποιώντας είδη γραφής (π.χ. επινοημένη γραφή) και διάφορους σημειωτικούς τρόπους.
- Να τοποθετούν σωστά το σώμα τους και να χρησιμοποιούν με τον κατάλληλο τρόπο τα μέσα και τα υλικά για να παράγουν γραφή.
- Να αντιστοιχίζουν τα φωνήματα με τα αντίστοιχα γράμματα.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να οργανώνουν τον προσωπικό χώρο και την ατομική δράση.
- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.

Τέχνες:

- Να συνθέτουν πρωτότυπα έργα συνδυάζοντας υλικά με δημιουργικό τρόπο.

Ο/Η νηπιαγωγός μοιράζει στα παιδιά από μία λευκή κόλλα και τους ζητάει να πάρουν τις μπογιές που επιθυμούν, ώστε να ζωγραφίσουν τον αγαπημένο τους ήρωα από κάποιο καρτούν ή παραμύθι. Αφού ολοκληρώσουν τη ζωγραφιά τους, τους μοιράζει από ένα χαρτόνι χωρισμένο σε 8 πλαίσια, όπου θα δημιουργήσουν μια ιστορία κατά την οποία ο Έλμερ με τον ήρωά του βιώνουν μια περιπέτεια. Στην ιστορία τους τα παιδιά θα πρέπει να συμπεριλάβουν τον τρόπο που γνωρίστηκαν ή/και συνδέονται οι ήρωες, πως προκύπτει το πρόβλημα, πως αποφασίζουν να το αντιμετωπίσουν, τι δυσκολίες προκύπτουν και πως τελικά το πρόβλημα λύνεται.

Ο/Η νηπιαγωγός ζητάει από τα παιδιά σε διαφορετικές ημέρες να παρουσιάσουν τον ήρωα που επέλεξαν αρχικά, να εξηγήσουν τους λόγους για τους οποίους τον επέλεξαν και τέλος να

αφηγηθούν την ιστορία τους. Το πρώτο τμήμα της δραστηριότητας προτείνεται να πραγματοποιηθεί σε παραπάνω από μία διδακτικές ώρες.

33η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.
- Να παράγουν και να αναδιηγούνται κείμενα.
- Να παράγουν γραπτά κείμενα αξιοποιώντας είδη γραφής (π.χ. επινοημένη γραφή) και διάφορους σημειωτικούς τρόπους.
- Να αντιστοιχίζουν τα φωνήματα με τα αντίστοιχα γράμματα.
- Να τοποθετούν σωστά το σώμα τους και να χρησιμοποιούν με τον κατάλληλο τρόπο τα μέσα και τα υλικά για να παράγουν γραφή.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.

Τέχνες:

- Να συνθέτουν πρωτότυπα έργα συνδυάζοντας υλικά με δημιουργικό τρόπο.

Συζητώντας στην τάξη για τη διαφορετικότητα του Έλμερ ο/η νηπιαγωγός μοιράζει στα παιδιά ένα φύλλο εργασίας. Τα παιδιά θα πρέπει να ζωγραφίσουν τον Έλμερ όχι παρδαλό αυτή τη φορά. Θα του δώσουν κάποιο άλλο χαρακτηριστικό, το οποίο θα τον καθιστά διαφορετικό, καθώς θα είναι πια γκρι. Τονίζεται φυσικά πως η εξέλιξη και η όλη πλοκή της ιστορίας θα είναι η ίδια. Επιπλέον, στις οδηγίες για την συμπλήρωση του φύλλου εργασίας, θα σημειώνεται πως η ζωγραφιά θα πρέπει να μοιάζει με εξώφυλλο βιβλίου και να αναγράφεται ο τίτλος και ο συγγραφέας στις κατάλληλες θέσεις. Για αυτό τον λόγο ο/η εκπαιδευτικός προτείνει στα παιδιά να συμβουλευτούν τα βιβλία της τάξης πριν ξεκινήσουν. Αφού όλα τα παιδιά ολοκληρώσουν, συγκεντρώνονται στην παρεούλα και παρουσιάζουν το νέο χαρακτηριστικό του Έλμερ και τον νέο τίτλο του βιβλίου. Αφού κάθε παιδί τελειώσει την παρουσίασή του ο/η νηπιαγωγός το ρωτάει πως θα άλλαζε και το τελευταίο κομμάτι της ιστορίας (ο Έλμερ είναι πια γκρι και έτσι οι υπόλοιποι ελέφαντες δεν θα μπορούν να βάζονται παρδαλοί και ο Έλμερ γκρι). Η

δραστηριότητα αυτή αποδεικνύει στα παιδιά πως ένα άτομο μπορεί να έχει πολλά χαρακτηριστικά που το καθιστούν διαφορετικό, τονίζοντας πως το χρώμα δεν είναι το μοναδικό στοιχείο.

34η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να εμπλουτίζουν το λεξιλόγιό τους.
- Να τοποθετούν σωστά το σώμα τους και να χρησιμοποιούν με τον κατάλληλο τρόπο τα μέσα και τα υλικά για να παράγουν γραφή.
- Να αντιστοιχίζουν τα φωνήματα με τα αντίστοιχα γράμματα.
- Να επιδίδονται σε πρακτικές ολικής, προσποιητής και συμμετοχικής ανάγνωσης.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.
- Να χρησιμοποιούν μη λεκτικούς τρόπους έκφρασης συναισθημάτων.

Αφού διαβάσουν το παραμύθι “Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας” στην τάξη, ο/η νηπιαγωγός ζητάει από τα παιδιά να αναφέρουν τις λέξεις που τους άρεσαν, ή τους έκαναν εντύπωση ή τους είναι άγνωστες και τις καταγράφει στον πίνακα. Εφόσον εξηγήσουν τις τυχόν άγνωστες λέξεις, ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τα παιδιά να κατηγοριοποιήσουν τις λέξεις, δημιουργώντας τρεις ομάδες (τα παιδιά επιλέγουν μόνα τους ποια κριτήρια θα χρησιμοποιήσουν για να φτιάξουν τις κατηγορίες). Έπειτα, ο/η νηπιαγωγός τις γράφει σε χαρτάκια ίδιου χρώματος και τα βάζει σε τρία διαφορετικά κουτιά ανάλογα με την κατηγοριοποίηση των παιδιών. Τα παιδιά χωρίζονται σε μικρές ομάδες, η κάθε ομάδα παίρνει τα κουτιά και κάθετα σε μία γωνιά ώστε να παίζει. Τα παιδιά παίρνουν από ένα χαρτάκι από το κάθε κουτί και αφού διαβάσουν τις λέξεις, προσπαθούν να σχηματίσουν προτάσεις (με τις συγκεκριμένες λέξεις), οι οποίες συνδέονται με το παραμύθι. Ο/Η νηπιαγωγός παροτρύνει τα νήπια να γράψουν τις προτάσεις που βρίσκουν κάθε φορά. Η διαδικασία αυτή μπορεί να επαναληφθεί όσες φορές το επιθυμούν τα παιδιά και έπειτα δίνουν τα κουτιά στην επόμενη ομάδα. Τα κουτιά μπορούν να παραμείνουν στη γωνιά της γραφής, ώστε τα παιδιά να παίζουν

όποτε το επιθυμούν, ενώ οι λέξεις μπορούν να εναλλάσσονται κάθε φορά που διαβάζουν ένα νέο παραμύθι.

35η

Στόχοι:

Γλώσσα:

- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων.
- Να κάνουν περιγραφές με λογική σειρά και συνέπεια.
- Να τοποθετούν σωστά το σώμα τους και να χρησιμοποιούν με τον κατάλληλο τρόπο τα μέσα και τα υλικά για να παράγουν γραφή.
- Να αντιστοιχίζουν τα φωνήματα με τα αντίστοιχα γράμματα.

Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη:

- Να ζητούν και να παρέχουν βοήθεια όταν χρειάζεται.
- Να υποστηρίζουν και να αιτιολογούν τις απόψεις τους.
- Να συνεισφέρουν σε συνεργατικές δραστηριότητες.
- Να χρησιμοποιούν μη λεκτικούς τρόπους έκφρασης συναισθημάτων.

Τέχνες:

- Να πειραματίζονται με την ανάμειξη χρωμάτων και τη χρήση διαφορετικών υλικών.
- Να συνθέτουν πρωτότυπα έργα συνδυάζοντας υλικά με δημιουργικό τρόπο.
- Να συνεργάζονται για τη δημιουργία ενός καλλιτεχνήματος.

Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει στα παιδιά να φτιάξουν ένα επιτραπέζιο παιχνίδι με θέμα τον Έλμερ. Βασική προϋπόθεση για αυτή τη δραστηριότητα είναι να υπάρχουν επιτραπέζια στην τάξη και τα παιδιά να παίζουν συχνά με αυτά. Συζητούν για όσα θα χρειαστεί να φτιάξουν και ο/η νηπιαγωγός τα γράφει στον πίνακα. Στη συνέχεια, αναλύουν την πλοκή που θα έχει το παιχνίδι, τους κανόνες, τις οδηγίες και τον σκοπό. Ανάλογα με τα όσα πρέπει να γίνουν, χωρίζονται σε ανάλογες ομάδες και μοιράζουν αρμοδιότητες. Σε περίπτωση που το παιχνίδι έχει κάρτες ο/η εκπαιδευτικός παροτρύνει τα παιδιά να σκεφτούν έξυπνες φράσεις ή στιχάκια, αν είναι δυνατόν με ομοιοκαταληξία. Εφόσον όλες οι ομάδες ολοκληρώσουν, ενώνουν όλοι μαζί τα κομμάτια και παίζουν στην παρεούλα.

Συμπεράσματα

Οι παραπάνω δραστηριότητες, έχουν δημιουργηθεί με βασικό σκοπό να εντάξουν τη Δημιουργική Γραφή στο νηπιαγωγείο με τη βοήθεια ενός μέσου το οποίο χρησιμοποιείται ήδη και μάλιστα σε μεγάλη συχνότητα. Η παιδική λογοτεχνία βοηθά τους εκπαιδευτικούς να εισάγουν με ομαλό και εύκολα αντιληπτό από τα παιδιά τρόπο, δυσνόητα και ευαίσθητα ζητήματα. Παράλληλα, σημειώνεται πως εφαρμόζοντας δραστηριότητες Δημιουργικής Γραφής στην προσχολική εκπαίδευση, δίνεται η δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να υλοποιήσουν στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος, από πολλαπλά γνωστικά πεδία, με τον πλέον παιδοκεντρικό και σύγχρονο τρόπο. Αν και η Δημιουργική Γραφή άργησε πολύ να ενταχθεί επίσημα στο Πρόγραμμα Σπουδών, οι πρακτικές της ανεπίσημα χρησιμοποιούνταν τις τελευταίες δεκαετίες. Μέσω των δραστηριοτήτων που προσφέρονται τα παιδιά, μπορούν να αναπτύξουν ικανότητες και δεξιότητες, να αποκτήσουν κριτική σκέψη, να συζητούν και να διαπραγματεύονται με επιχειρήματα και να συνεργάζονται αρμονικά με όλα τα μέλη της ομάδας.

Όσον αφορά τις δραστηριότητες που έχουν δημιουργηθεί, με βάση το παραμύθι “Έλμερ ο παρδαλός ελέφαντας”, οι βασικές επιδιώξεις αφορούν στην καλλιέργεια της αποδοχής, της ανεκτικότητας και της συνεργασίας. Παράλληλα βέβαια, επιδιώκεται η άνθιση και εξέλιξη της δημιουργικότητας των παιδιών, όπως επίσης και ο σχηματισμός σταθερών και ουσιαστικών σχέσεων μεταξύ τους. Επιπλέον, τα νήπια μέσα από την ευκαιρία που έχουν να πλάσουν ιστορίες, θα αρχίσουν να αντιλαμβάνονται τα μέρη από τα οποία αποτελείται (πλοκή, χαρακτήρες κ.α.), ενώ ταυτόχρονα, θα καταλάβουν την διαδικασία εξελικτικής πορείας μιας ιστορίας (αρχή-ηρεμία, ανοδική πορεία της δράσης, κορύφωση καθοδική πορεία της δράσης, λύση). Στις δραστηριότητες επίσης, όλα τα παιδιά θα μπου στη διαδικασία γραφής, κάποια θα εξελίξουν τα όσα ήδη γνωρίζουν, ενώ άλλα θα ξεκινήσουν να αναπτύσσουν τη συγκεκριμένη δεξιότητα.

Κατά τη διάρκεια των δράσεων τα παιδιά καλούνται να επιλύσουν μόνα τους τα προβλήματα που προκύπτουν, ενώ ο/η εκπαιδευτικός κάνει ανοιχτού τύπου ερωτήσεις, δεν δίνει έτοιμες απαντήσεις και θέτει προβληματισμούς. Ο/Η κάθε εκπαιδευτικός καλείται να προσαρμόσει τις δραστηριότητες ανάλογα με το εκάστοτε πλαίσιο, ώστε να ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντα, τις δυνατότητες και τις ανάγκες των παιδιών. Επιπλέον, δημιουργείται ένα πλαίσιο κατά το οποίο τα παιδιά μπορούν να παίρνουν πρωτοβουλίες, λειτουργούν ανεξάρτητα και έχουν την ελευθερία να επιλέγουν αυτά που εκτιμούν πως τους ταιριάζουν καλύτερα.

Βιβλιογραφία

Knoeller, C. (2003) Imaginative Response: Teaching Literature through Creative Writing. Διαθέσιμο στο <https://www.jstor.org/stable/3650423?seq=1>

Βακάλη, Α. & Ζωγράφου-Τσαντάκη, Μ. & Κωτόπουλος, Τ. (2013). Η δημιουργική γραφή στο νηπιαγωγείο. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο

Ψηφιακή αφήγηση και δημιουργική γραφή: δύο παράλληλοι κόσμοι με κοινό τόπο. [online] Available at https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/45165888/moutafidou_bratitsis_article-with-cover-page-v2.pdf?Expires=1652186453&Signature=d5MOUQTQvzCXm4m~F3uQ9YbgBQ6XPMfEQJ0l~PUT~GfChkR7phTQbbB2229~IZzgpfgxfDJ~vwPYR~4rKxALvXxXraQCdGx2neIZNwvh3z-rcsGrL45C-85hK29h2e32~R1TgNf-BEU0k2GdKu3~h7gJyT28wGsRPOkf~8o1CXfoanS1CV8LH54t-rHF4NP9gsyBWLg30mhbdun4NnTfY2KE~HmdNLVuygwcYCHVq0wKkM6Z~ckVjLFMAIwfYWnPMjPy5EgxEeXR~sctIKPf55pF1kFf1pTAdW4qQ9-O9ZyxnmEB1GM2sY~iP7fInxdI6SExQZOIZqqdHi4o9pJlIkW_&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA

Ζιώγα, Δ. (2017) « Η λευκή και η μαύρη σοκολάτα» (Λένα Χρηστίδη): Προσέγγιση της διαφορετικότητας μέσα από τις δραστηριότητες δημιουργικής γραφής και χρήση Τ.Π.Ε. για παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας.

Ιωσηφίδου, Β. (2016) Ηλεκτρονική Λογοτεχνία και Δημιουργική Γραφή στον ελλαδικό χώρο

Παπαδωροθέου, Μ. (2017) “Ωστε εγώ είμαι ο παράξενος ε;!” (Μιχαήλ Σύρμω) και “Ο αληθινός τρικετάτωψ φοβάται;” (Ηλιόπουλος Βαγγέλης). Η έννοια της διαφορετικότητας μέσα από δραστηριότητες δημιουργικής γραφής και ψηφιακής αφήγησης για παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας.

Θεοδωρόπουλος, Θ. (2019) Το αθλητικό ιδεώδες : Λογοτεχνία για παιδιά- Δημιουργική γραφή

Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών για το Νηπιαγωγείο (2002). [online] Available at

<https://www.pdeionion.gr/wpcontent/uploads/2019/03/1.%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%9C%CE%9F%CE%98%CE%95%CE%A4%CE%97%CE%9C%CE%95%CE%9D%CE%9F-%CE%94%CE%95%CE%A0%CE%A0%CE%A3-%CE%91%CE%A0%CE%A3-%CE%9D%CE%97%CE%A0%CE%99%CE%91%CE%93%CE%A9%CE%93%CE%95%CE%99%CE%9F%CE%A5-2002.pdf>

Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείο (2011). [online] Available at <https://www.pdeionion.gr/wp-content/uploads/2019/03/2011-1%CE%BF-%CE%9C%CE%95%CE%A1%CE%9F%CE%A3-%CE%A0.%CE%A3.->

[%CE%9D%CE%97%CE%A0%CE%99%CE%91%CE%93%CE%A9%CE%93%CE%95%CE%99%CE%9F%CE%A5.pdf](#)

Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου (2014). [online] Available at <https://www.pdeionion.gr/wp-content/uploads/2019/03/2014->

[%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%93%CE%A1%CE%91%CE%9C%CE%9C%CE%91-](#)

[%CE%A3%CE%A0%CE%9F%CE%A5%CE%94%CE%A9%CE%9D-](#)

[%CE%9D%CE%97%CE%A0%CE%99%CE%91%CE%93%CE%A9%CE%93%CE%95%CE%99%CE%9F%CE%A5.pdf](#)

Μακρογιώργου, Γ. Δημιουργική γραφή, αλληλεπίδραση και αποδοχή της διαφορετικότητας μέσα από το πρόγραμμα Erasmus + του 1ου ΔΣ Τριανδρίας